

ÚTMUTATÓ A NÉPSZÁMLÁLÁSI KÉRDŐÍVEK INTERNETES KITÖLTÉSÉT SEGÍTŐ KÖNYVTÁRI DOLGOZÓK SZÁMÁRA

A népszámlálások hazai történetében most először elektronikusan, interneten keresztül is kitölthetők a népszámlálási kérdőívek. Ma már Európában szinte mindenütt az adatgyűjtésnek ezt a korszerű, egyszerű, költség- és környezetkímélő módját alkalmazzák a népszámlálás során. Az internetes kitöltés a válaszadás leggyorsabb, legkényelmesebb módja, és a kitöltés helyességét is így lehet a legegyszerűbben kontrollálni. Ezért a népszámláláshoz kapcsolódó tájékoztató programban nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a lakosságot erre az adatszolgáltatási módra buzdítsuk.

Sokak számára ez könnyen megoldható lesz a lakásukban, munkahelyükön elérhető internetkapcsolat révén, sokan azonban szívesen választanák bár ezt a lehetőséget, de nem férnek hozzá a világhálózathoz. Ezért jelent rendkívül nagy segítséget a **Magyar Könyvtárosok Egyesületével, illetve az Informatikai és Könyvtári Szövetséggel kötött együttműködési megállapodás**, amelynek keretében a könyvtárak felajánlották segítségüket a helyi lakosság népszámlálással kapcsolatos tájékoztatásában, az internetes kitöltést népszerűsítő kommunikációban, valamint a könyvtáraknál rendelkezésre álló informatikai infrastruktúra internetes adatszolgáltatásra történő felhasználásában.

Erre az együttműködésre építve a KSH kommunikációjában azt hangsúlyozza, hogy nem baj, ha valaki az otthonában nem rendelkezik internetkapcsolattal, a kérdőíveket bárhol megválaszolhatja, ahonnan elérhető a világháló. Felkeresheti a lakóhelyükhöz közeli valamelyik **e-Pontot vagy könyvtárat**, amelyek segítségére lesznek az elektronikus adatszolgáltatásban.

Az alábbiakban összefoglaljuk az elektronikus kitöltést segítőik számára szükséges legfontosabb **tudnivalókat**, valamint azokat az **elvárásokat és szabályokat** is, amelyek ezt a segítő munkát kísérik.

AZ ÚTMUTATÓ TARTALMA:

1. Az internetes kérdőív kitöltés alapvető tudnivalói	2
2. Az internetes kérdőív kitöltést segítő feladatai	3
3. A segítő munkájához kapcsolódó adatvédelmi szabályok, normák	3
4. A kérdőívek kitöltésének szabályai	4
4.1. A lakáskérdőív kitöltése	4
4.2. A személyi kérdőív kitöltése	10
5. Gyakran ismétlődő adatszolgáltatói kérdések és válaszok	30

1. Az internetes kérdőív kitöltés alapvető tudnivalói

A kérdőívek bármely internetes csatlakozási pontról (lakásából, közösségi végpontról – e-pont, internetes kávézó stb. –, munkahelyről, iskolából, könyvtárból) kitölthetők. Egy belépéssel az összes kérdőív kitölthető, de szükség esetén az adatszolgáltatás megszakítható. Az internetes adatszolgáltatás teljesítését a KSH visszaigazolja az internetes önkitöltést vállalónak, egyben a felülvizsgáló is értesíti a számlálóbiztoszt az összeírás megvalósulásáról, aki ezt követően már nem fogja fölkeresni az adatszolgáltatót.

A népszámlálás törvényben meghatározott **eszmei időpontja 2011. október 1-je 0 óra**. Az adatokat tehát 2011. szeptember 30. és 2011. október 1. közötti **éjféli állapot** szerint kell megadni, figyelmen kívül hagyva a kérdőívek tényleges kitöltéséig bekövetkezett változásokat. A válaszokban tehát az október 1-jei állapotnak kell tükröződnie!

Az internetes kitöltés határideje október 16.! Ezt követően már csak a számlálóbiztosnak lehet adatot szolgáltatni.

A számlálóbiztosok már szeptember végén minden címre eljuttatják az **adatszolgáltatói borítékot**, benne minden háztartás számára az internetes **belépési kóddal**. Ezzel a kóddal lehet **valamennyi ott élő** kérdőívét kitölteni!

Annyi csak a dolgunk, hogy az internetet bekapcsolva fölmegyünk a www.enepszamlalas.hu honlapra, amely október 16-áig áll nyitva. Itt a **belépési kódszámunk** beírását követően megjelenik az elektronikus kérdőív.

Először a Lakáskérdőívet kell kitölteni, majd a háztartás minden tagjáról **egy-egy Személyi kérdőívet**. A programba beépített **magyarázatok** segítik a kérdések helyes megválaszolását. A válaszadást bármikor **megszakíthatjuk**, majd később ugyanott folytathatjuk, a bevitt adatok addig biztonságosan tárolódnak. A pontosan, hiánytalanul kitöltött **kérdőívek befogadásáról visszaigazolást** (tértivevényt) kapunk, amit érdemes megőriznünk.

Ne feledjük: ha az adatszolgáltatásnak ezt a formáját választjuk, a velünk **egy háztartásban élőkről ugyanígy az interneten keresztül** kell kérdőívet kitölteni.

2. Az internetes kérdőív kitöltést segítők feladatai

- ⇒ A népszámlálási kérdőív kitöltést a könyvtárban elvégezni szándékozók fogadása, rövid **tájékoztatása** a kitöltés lehetséges helyszínéről, a www.enepszamlalas.hu weboldalra való feljutásról és a Lakáskérdőíven található belépési kód használatáról.
- ⇒ Igény esetén a segítők a tájékoztatáson túlmenően **közreműködik a kérdőív kitöltésében** is, az adatszolgáltató által megfogalmazott válaszok elektronikus bevételében.
- ⇒ Gyengén látók számára a segítők **megnagyobbíthatja** a kérdőív kitöltő felületét.
- ⇒ Rendkívüli esetben a segítők **fel is olvashatja** – szó szerint – a kérdőív kérdéseit.
- ⇒ A segítők **válaszolhat** az adatszolgáltató kérdéseire is, amennyiben elegendő szakmai információ áll rendelkezésére: ehhez mellékeljük a számlalóbiztosok útmutatójának instrukcióit.
- ⇒ További információért ajánlhatja az ingyenesen hívható lakossági **zöld számot: 06-80-200-014 vagy: 06-80-200-224.**

3. A segítők munkájához kapcsolódó adatvédelmi szabályok, normák

- ⇒ A segítők az adatszolgáltató által adott válaszokat, illetve a tudomására jutott egyéb információkat **bizalmasan** kezeli, nem él vissza velük,
- ⇒ a kitöltött kérdőívekbe **illetéktelen személy betekintését** megakadályozza,
- ⇒ a kérdőívekről vagy azok egyes részleteiről **másolatot, kivonatot, feljegyzést** nem készít, azokról az előírtakon kívüli összesítést nem végez.
- ⇒ a segítők a kérdőíveken szereplő **adatknál több, illetve más adatot** nem rögzíthet,
- ⇒ az adatszolgáltatót **nem befolyásolhatja** a válaszában, különös tekintettel az önkéntesen megválaszolható kérdések esetében,
- ⇒ az adatszolgáltató által meg nem válaszolt kérdéseket **saját ismeretei, benyomásai, véleménye alapján nem töltheti ki**, nem módosíthatja azokat,
- ⇒ **okmányok bemutatását nem kérheti**, az adatszolgáltató által esetleg bemutatott okmányokról másolatot, kivonatot vagy feljegyzést nem készíthet.

4. A kérdőívek kitöltésének szabályai

Bár a kérdőív kitöltése, a válaszok megadása többnyire nagyon egyszerű, lehetnek olyan esetek, amelyben a válaszadó elbizonytalanodik. Ilyenkor érdemes ezt a fejezetet fellapozni, amely a lakás- és a személyi kérdőív kérdései és a kapcsolódó válaszlehetőségek értelmezéséhez nyújt segítséget.

4.1. A lakáskérdőív kitöltése

Lakáskérdőív: A lakás címe blokk

A lakáskérdőívnek ez a része az adatszolgáltatói csomagban nyomdai úton van kitöltve. Az előnyomtatott cím és a tényleges helyzet **eltérése esetén** a „pontos-e az előnyomtatott cím” kérdésnél a „nem” választ kell megjelölni, és a javítást el kell végezni.

Lakáskérdőív I. kérdésblokk: Lakásadatok

1. Mi az épület típusa?

Lakóépület: olyan épület, amelyben többségében lakások vannak. A lakóépületeket a lakások száma szerint két csoportba kell sorolni: **családi ház, 1–3 lakásos lakóépület**, illetve **négy vagy több lakásos lakóépület**.

Üdülőépület: az időszakos tartózkodásra (üdülésre, nyaralásra, pihenésre, esetenként lakásként is) használt, egy vagy több üdülőegységet magába foglaló épület.

Nem lakóépület: minden olyan épület, amelyben a többségében nem lakás céljára szolgáló helyiségek, helyiségcsoportok mellett **legalább egy lakás, lakott üdülő vagy lakott egyéb lakóegység található**. Ilyen épület lehet pl. iskola, irodaház, üzletház, gyárépület. Ebbe a kategóriába tartoznak az ún. egyéb építmények, létesítmények, mint a *gazdasági* (pl. raktár, műhely, üzlet, garázs, présház, istálló), az *ideiglenes, mozgó* vagy *egyéb létesítmények* (pl. kunyhó, barakk, bódé, putri, lakókocsi, barlang, uszály, vasúti vagon) is.

A **nem lakóépület** választ kell megjelölni az intézeti épületben található, nem az intézeti ellátottak elhelyezésére szolgáló lakás(ok) esetében is. Ilyenek pl. a diákotthonként, a munkásszállóként, a szociális otthonként, a gyermek- vagy csecsemőotthonként, szállodaként, panzióként, kórházként, otthonházként működő épületekben lévő lakások.

2. Mi a lakóegység típusa?

A **lakás (családi ház is)** válasz akkor jelölhető, ha a lakást állandó tartózkodásra, pihenésre építették vagy erre a célra alakították át, és jelenleg is alkalmas lakás céljára. A hozzá tartozó helyiségekkel együtt általában építészeti szempontból is összefüggő egységet alkot, és alkalmas arra, hogy egész évben lakjanak benne. Közterületről, udvarról, lépcsőházból, folyosóról stb. önálló bejárata van.

Ha a lakáshoz tartozó nyári konyhát nem a főépületben lakó, hanem más háztartás, pl. albérlő használja, akkor az külön lakóegységnek minősül. Ebben az esetben a lakóegység típusaként az „egyéb” választ kell megjelölni. Ha a nyári

konyha címe nem szerepel a címjegyzéken, azt külön soron fel kell vezetni a címjegyzékre.

Az **üdülő** vagy az **egyéb** válasz csak akkor jelölhető (a címen található ingatlan csak akkor tartozik az összeírás körébe), ha az adatfelvétel eszmei időpontjában **legalább egy személy lakik benne**.

Az **egyéb** a helyes válasz

- gazdasági létesítmény **lakott** helyisége (raktár, prэшáz, istálló, műhely, mosókonyha, üzlethelyiség, garázs stb.),
- ideiglenes, mozgó vagy egyéb létesítmény **lakott** helyisége (kunyhó, barakk, bódé, putri, lakókocsi, járműkarosszéria, vasúti vagon, uszály, barlang stb.) esetén.

3. Mikor épült a lakás?

A lakások építési éveként azt az időszakot kell megjelölni, amikor a használatbavételi engedélyt kiadták. Ha a lakásnak még nincs használatbavételi engedélye, de már laknak benne, akkor a beköltözés évét kell a lakás építési évének tekinteni.

Ha a lakást magába foglaló épület **fő szerkezeti elemeit** az eredeti kialakítást követően lényegesen megváltoztatták (pl. a szintek közötti födémeket elbontották, majd újraépítették), építési évként azt az évet kell megjelölni, **amikor az újjáépítés történt**, függetlenül attól, hogy a lakás mikor kapta az eredeti használatbavételi engedélyt.

Nem tekinthető új építési évnek, ha az eredeti főfalak megtartása mellett a lakásokat korszerűsítették, két vagy több lakás összenyitásával vagy lakásmegosztással új lakást alakítottak ki.

4. Miből épült a lakás?

Tégla, kő, kézi falazóelem: ezt a választ kell megjelölni a köznyelv által blokknak nevezett, kézi erővel beépíthető, nagyméretű téglából vagy – bármilyen anyagú – falazóblokkból készült falazat esetén is.

Közép- vagy nagyblokk, öntött beton az épület külső falazata, ha

- a külső, szerkezetartó falak előre gyártott, félszintmagas ún. középblokkból vagy emeletmagas ún. nagyblokkból készültek, azok kézi erővel nem helyezhetők el, anyaguk könnyűbeton, beton, vasbeton, kerámia stb., vagy
- anyaga a helyszínen, zsaluzat közé öntött beton, vasbeton, könnyűbeton.

Panel a helyes válasz, ha a lakás vasbetonból készült házgyári elemekből épült, amelyek elhelyezése gépi beemeléssel történt.

Fa (farost, pozdorja, cementes faforgácslap stb.) falazat akkor jelölhető meg, ha hőszigetelése lehetővé teszi a lakásban való folyamatos tartózkodást (ilyen pl. az ún. szendvicsfal vagy a gerendafal).

Az ún. **könnyűszerkezetes** technológiával épült, általában családi ház jellegű épületek alapvetően fa épületvázal és fa vagy fa alapanyagú falazattal készülnek, ezért az ilyen épületben lévő lakások esetében is a **fa** választ kell

megjelölni. Ez alól kivétel, ha a falazat anyaga nem fa vagy faszármazék, ilyenkor a falazat anyagának megfelelő választ kell megjelölni.

A **vályog, sár falazatot** aszerint kell besorolni, hogy az épület szilárd **alapozással** vagy **alapozás nélkül** épült.

Egyéb falazatú a lakóegység, ha a falazat pl. bádóg, hullámpapír, sátor, ponyva. Egyéb falazatot kell megjelölni a barlanglakások stb. esetében is, vagy ha a fából készült falazatnak nincs megfelelő hőszigetelő tulajdonsága.

5. Hogyan használják a lakást?

Rendszeresen, életvitelszerűen, otthonukként használják a lakást, ha lakói állandóan, egész éven át vagy az év túlnyomó részében ott laknak.

Csak ideynyszerűen vagy másodlagosan lakják a lakást, ha a lakók nem használják állandóan, egész éven át, hanem csak bizonyos időszakokban, ideiglenesen vagy alkalmanként laknak benne. Ide tartoznak:

- azok a lakások (pl. tanyák), amelyeket csak ideynyszerűen, pl. a mezőgazdasági munkák idején vesznek igénybe,
- a csak üdülési célra, általában jó időben (többnyire nyáron) használt falusi, városkörnyéki, tanyai stb. lakások (a nem lakott üdülőket nem szabad összeírni).

Más célra használják azt a lakást, amely a lakás fogalmának megfelel, de az összeírás időszakában nem lakásként, hanem pl. irodaként, orvosi rendelőként, műhelyként használják, és vissza- vagy átalakítás nélkül alkalmas lakásként való használatra.

Üres lakás, a lakásnak nincs lakója választ **kell jelölni**, ha a lakásnak nincs lakója, és nem is használják más célra. Ez a válasz **jelölhető meg akkor is**, ha azok, akiknek ezen a címen van az állandó otthonuk, külföldön tartózkodnak, és a távollét teljes időtartama már elérte vagy várhatóan eléri a 12 hónapot, és a lakásnak nincs lakója és nem is használják más célra. Szintén ez a helyes válasz pl. a használatbavételi engedéllyel már rendelkező, de még igénybe nem vett lakások esetében is.

Amennyiben a számlálóbiztos olyan **külföldi diplomaták** vagy családtagjaik által lakott lakást talál, amelyről nem kapott előre kitöltött lakáskérdőívet, töltsön ki üres lakáskérdőívet (a személyeket összeírni nem szabad).

6. Ki a lakás tulajdonosa?

A választ a lakás **teljes egészére kell megadni**, függetlenül attól, hogy a lakásnak egy vagy több tulajdonosa van (közös tulajdon), a tulajdonos a lakásban lakik vagy sem, és hogy a lakók milyen jogcímen laknak a lakásban (lásd a személyi kérdőív 4.2. kérdését).

Ha a lakásnak magánszemélyen kívül más intézmény, szervezet, vállalkozás is tulajdonosa, akkor a többségi tulajdoni arány alapján kell a megfelelő választ megjelölni. Azonos tulajdoni arányok esetében a felsorolásban előbb álló választ kell megjelölni (pl. ha azonos tulajdoni hányaddal rendelkező tulajdonosok között van magánszemély is, a **magánszemély(ek)** a helyes válasz).

7. Van-e a lakásban szoba, konyha stb.?

A szobákat és a konyhákat **alapterületükre is figyelemmel kell összeírni**. A közös légtérű, több funkciót ellátó helyiségeket (pl. főzőhelyiség és lakószoba közös légtérben, egy légtérű lakások) a használat célja szerint annyiféle helyiségre kell megosztani, ahányféle célt szolgálnak, és a használat szerinti alapterületük alapján kell azokat a megfelelő helyiségek közé besorolni. A szobák és a konyhák alapterület szerinti besorolásánál figyeljen arra, hogy a tetőtéri (manzárd) helyiségeknél csak az 1,90 m vagy magasabb belmagasságú területet kell alapterületként figyelembe venni. A galéria nem számít önálló helyiségnek.

A **7.1.–7.7.** kérdéseknél, ha az adott helyiség nincs a lakásban, ne felejtse el a **nincs** választ megjelölni.

7.1., 7.2. Szoba pl. a nappaliként, a hálószobaként, az étkezőként stb. használt, természetes megvilágítással rendelkező helyiség. Ezeket a méretüknek megfelelő szobák darabszámánál vegye figyelembe.

7.3., 7.4. Konyha a főzés céljára (esetleg étkezésre is) létesített és használt helyiség. Idetartozik a főzőfülke, a teakonyha és a főzőszekrény is.

Amennyiben a lakásnak nincs konyhája, de van **nyári konyhája**, és azt a főépületben lakó háztartás főzésre használja, akkor azt a megfelelő alapterületű konyhaként kell megjelölni.

Az **amerikai konyhás** helyiségből a főzésre használt részt a megfelelő alapterületű konyhánál, a helyiség többi részét a használatnak megfelelően kell figyelembe venni.

7.5. Fürdőszoba (zuhanyozó, mosdófülke) a lakás tisztálkodásra használt helyisége. Általában vízvezetékkel, szennyvízelvezetéssel és fürdési (tisztálkodási) berendezésekkel rendelkezik.

7.6. A lakásban levő vízöblítéses **WC-k** együttes számát kell beírni, függetlenül attól, hogy a WC külön vagy más helyiségben (pl. a fürdőszobában) van. A lakáshoz tartozó, kizárólagosan a lakók által használt, de nem a lakásban levő vízöblítéses WC-t nem szabad figyelembe venni.

7.7. Más helyiség pl. az előszoba, a közlekedő, a kamra.

Ha a 2. kérdésnél az **egyéb** választ jelölte meg, és a lakóegységnek **több helyisége van**, az egyes helyiségeket használatuknak megfelelően kell bejegyezni. Ha azonban a lakóegység csak **egy helyiségből áll**, azt az alapterületének megfelelő szobaként kell felvenni.

8. Mekkora a lakás alapterülete?

A lakás-alapterület a lakáshoz tartozó valamennyi helyiség alapterületének egész m²-ben kifejezett nagysága.

Az előszobák (szélfogók, belépők), beépített szekrények, öltözők (gardróbok), éléskamrák, a konyhai, fürdőszobai stb. berendezések alapterülete beletartozik a lakás alapterületébe.

Ha a nyári konyhát konyhaként vette számba, akkor annak alapterületét is bele kell számítani a lakás alapterületébe (egyébként figyelmen kívül kell hagyni).

A lodzsa, a fedett (zárt) terasz és fedett (zárt) erkély alapterületének a felét, tetőtér (manzárd) esetében a 1,90 m vagy magasabb belmagasságú területet **kell** a lakás alapterületéhez számítani.

A nyitott erkélyek, a fedetlen teraszok, pincék, padlások, valamint a lakáson kívüli tároló helyiségek, garázsok nem részei a lakásnak, alapterületüket **nem kell** beszámítani annak alapterületébe, mint ahogy a lakásban lévő galéria sem növeli a lakás alapterületét.

Az olyan helyiségeket, építményeket – pl. a családi házak nyári konyháját –, amelyeket azzal a céllal létesítettek, hogy a lakás részét alkossák, és azt a főépületben lakó háztartás használja, **a lakáshoz tartozónak kell tekinteni**.

Nem tekinthetők a lakás részének azok az üzletek, vendéglátó-ipari egységek, műhelyek stb. helyiségei, amelyeket eredetileg is erre a célra építettek vagy erre a célra alakítottak át, akkor sem, ha azok a lakásból nyíló ajtón, esetleg belső lépcsőn keresztül megközelíthetők.

Ha a lakás pontos alapterülete nem ismert, azt becsléssel kell megállapítani.

9. Villanyvezetékekkel felszerelt a lakás?

A **nem** választ akkor kell megjelölni, ha a lakásban nincs kiépítve közüzemi elektromos hálózathoz kapcsolható villanyvezeték.

Ha a lakásban azért nem használnak villanyt, mert a szolgáltató azt pl. nemfizetés miatt kikapcsolta, akkor a lakást villanyvezetékekkel felszereltnek kell tekinteni.

10. Hogyan történik a lakás vízellátása?

10.1. A hálózati, közüzemi vízvezetékből vagy a **házi vízvezeték**ből (pl. kútból szivattyúval) válasz akkor jelölhető, ha a **kifolyócsap a lakáson belül van**, vagyis a lakás vízműhálózatba kötött vezetékéből kapja a vizet, vagy az ásott, fúrt kút vizét vezetik be a kifolyócsapig.

10.2. A melegvízzel való ellátottság valamely formája csak akkor jelölhető meg, ha a lakásnak van vezetékes vízellátása, azaz a 10.1 kérdésnél a **hálózati, közüzemi vízvezeték**ből vagy a **házi vízvezeték**ből (pl. kútból szivattyúval) választ jelölték meg. Ha a lakás több helyről, pl. közüzemi melegvízszolgáltatótól és egyedi forróvíztárolóból is kap melegvizet, akkor a tisztálkodáshoz (fürdéshez, mosdáshoz) használt melegvízre vonatkozóan kell a választ megjelölni.

11. Hova vezetik a szennyvizet a lakásból?

Közcatornába a helyes válasz akkor, ha a lakás szennyvízcsatorna-hálózatba kötött.

Házi csatornába (zárt szennyvíztárolóba, emésztőbe, szikkasztóba) választ kell megjelölni, ha a lakásból a szennyvizet zárt csatornán keresztül az épület telkén lévő zárt tárolóba, emésztőbe vagy szikkasztóba vezetik.

12. Hogyan fűtenek?

Helyiségenként konvektorral, kályhával a válasz akkor, ha a lakásban lévő helyiségeket egyedileg fűtik.

Egy vagy több lakást fűtő (központi, cirko-) kazánnal, más eszközzel a válasz akkor, ha

- egy lakás vagy egy egylakásos épület helyiségeinek a hőellátása egy fűtőhelyről történik, vagy ha
- a lakást magába foglaló épület lakásainak a fűtéséhez a hőt az épületben elhelyezett vagy az épülettel közvetlen kapcsolatban lévő kazán szolgáltatja.

Távfűtéssel (távvezetékekkel hőközpontból) a lakás fűtésének a módja akkor, ha a fűtést hőerőmű, fűtőmű, termálvíz egyidejűleg több épület számára biztosítja. Ha ezt a választ jelölte meg, a kitöltést a 14. kérdéssel kell folytatni.

Ha a lakást **többféle módon** is fűtik, akkor a **szobák fűtési módját** kell megadni. Ha így sem adható egyértelmű válasz, akkor a legjellemzőbb fűtési módot kell megjelölni.

Amennyiben a lakásban **nincs fűtési lehetőség**, a kitöltést a 14. kérdéssel kell folytatni.

13. Mivel fűtenek?

Ha a fűtéshez használt hőt természetes hőforrás, pl. napenergia, geotermikus energia (termálvíz kivételével) biztosítja, a **megújuló energiaforrással** választ kell megjelölni.

Ha a válaszlehetőségek között a legjellemzőbb fűtőanyag nem szerepel, akkor azt az **egyéb fűtőanyaggal, mégpedig:** válaszhoz kell szövegesen beírni.

A kérdésre két válasz is megjelölhető!

14. A lakásban élő személyek hány háztartást alkotnak?

A lakásban élő személyeket aszerint kell csoportosítani, hogy kik tartoznak közös háztartásba. Közös háztartásba tartoznak azok a személyek és eltartottjaik, akik az étkezési és a napi kiadásokat közösen állják. Ha **a lakásban nem lakik személy**, vagy az ott élő személyek **egy háztartást** alkotnak, akkor az ennek megfelelő választ kell megjelölni. Amennyiben a lakásban kettő vagy **több háztartás** él, a háztartások számát kell bejegyezni.

Az egyedülálló személy, valamint a lakás egy részét bérlő – ha van családja, családtagjaival együtt – mindig külön háztartásba tartozik.

Lakáskérdőív II. kérdésblokk: A lakásban lakó személyek száma

15.1. A lakcímen életvitelszerűen élők száma

Azoknak a személyeknek a számát kell beírni, akik – akár bejelentkezve, akár bejelentkezés nélkül – életvitelszerűen a lakásban élnek, éjszakai pihenésüket általában, a hét nagyobb részében itt töltik, innen járnak iskolába, dolgozni stb. Azoknak a személyeknek a számát is ide kell beírni, akik pl. gyógykezelés, üdülés, rokonlátogatás miatt az eszmei időpontban, október 1-jén átmenetileg távol voltak. Mindannyiukról személyi kérdőívet is ki kell tölteni!

15.2. Az átmenetileg külföldön tartózkodók száma

Azoknak a személyeknek a számát kell bejegyezni, akiknek ezen a lakcímen van az állandó otthonuk, de jelenleg külföldön tartózkodnak, távollétük teljes időtartama azonban nem éri el a 12 hónapot. Róluk személyi kérdőívet is ki kell tölteni!

15.3. Az időszakonként hazajárók száma

Azoknak a személyeknek a számát kell bejegyezni, akiknek ezen a lakcímen van az állandó otthonuk, de tanulás, munkavégzés stb. miatt pl. kollégiumban, munkásszálláson, albérletben laknak, és ide csak pl. hetente, kéthetente, havonta térnek vissza. Róluk személyi kérdőívet is ki kell tölteni!

16. A tartósan külföldön tartózkodók száma

Azoknak a személyeknek a számát kell beírni, akiknek ezen a lakcímen van az állandó otthonuk, de valamilyen ok miatt külföldön tartózkodnak, és a távollét teljes időtartama már elérte vagy várhatóan eléri a 12 hónapot. Róluk nem kell személyi kérdőívet kitölteni!

4.2. A személyi kérdőív kitöltése

Azonosító

Az azonosítót a lakáskérdőívről minden, a lakásban élő személyről kitöltött személyi kérdőívre át kell másolni.

A személy sorszáma a lakásban

Az egy lakásban kitöltött személyi kérdőíveket 1-től kezdve folyamatos sorszámmal kell ellátni.

Személyi kérdőív I. kérdésblokk: Demográfia

3. Állampolgársága

A nem magyar állampolgárságot kell a megfelelő fehér téglalapba beírni.

A kettős állampolgárok közül annak, akinek az egyik állampolgársága magyar, a **magyar és külföldi, mégpedig** válasz melletti helyre kell bejegyezni, hogy milyen külföldi állampolgársággal rendelkezik.

A nem magyar állampolgárságú személynél a **nem magyar, mégpedig** válasz melletti fehér téglalap(ok)ba kell az állampolgárságát beírni. Itt két külföldi állampolgárság is bejegyezhető.

Hontalan az a személy, aki egy országnak sem állampolgára.

4. A lakáskérdőíven szereplő címre vonatkozó adatok

4.2. Milyen jogcímen lakik itt?

Tulajdonos vagy rokona, hasznélvező választ akkor kell megjelölni, ha az adatszolgáltató akár kizárólagos, akár résztulajdonosa a lakásnak, illetve ha rokoni kapcsolatban van a lakás tulajdonosával (pl. házastársa, élettársa, gyermeke,

szülője). Akkor is ez a helyes válasz, ha a lakásban nem él ott a tulajdonos, hanem csak annak rokona, aki a lakáshasználatért lakbért nem fizet.

Egy lakásban több tulajdonos, haszonélvező is élhet.

Ez a válasz csak a *magánszemély(ek)* tulajdonában lévő lakás esetében jelölhető meg.

Az egész lakást bérlő vagy a bérlő rokona válasz akkor jelölhető, ha az összeírt személy a lakás egészét – akár egyedül, akár más személlyel közösen – használja, és ezért lakbért fizet. Ide kell sorolni a társbérleteket (csak önkormányzati tulajdonú lakásnál fordulhat elő) és a bérlőtársi viszonyt is (pl. házaspár kötött lakásbérleti szerződést, vagy több diák közösen bérel egy lakást). Ilyen jogcímen lakik az a személy is, akinél a lakáshasználat munka- vagy szolgálati viszonyhoz kapcsolódik, függetlenül attól, hogy a lakás használatért lakbért fizet-e.

A lakás egy részét bérlő választ kell megjelölni akkor, ha a személy a lakásnak **legalább egy helyiségét** (pl. egy szobáját) egyedül, családtagjaival vagy akár más személlyel együtt **használja**, és ezért lakbért fizet. Ez a válasz **csak akkor jelölhető, ha a lakásban él a bérbeadó is**.

Más jogcímen lakik az a személy, aki az előbbi meghatározások egyikébe sem sorolható be (pl. szívességi lakáshasználó, jogcím nélküli, lakásért eltartó).

4.3. Mióta lakik itt?

Ha valaki **születése óta** a lakáskérdőíven szereplő címen lakik, a kitöltést a 7. kérdéssel kell folytatni. Ha az adatszolgáltató nem emlékszik pontosan a lakásba költözésének idejére, legalább a beköltözés évét becsülje meg.

5. Hol lakott előzőleg életvitelszerűen?

Annak a településnek a nevét, Budapest esetén a kerületet kell bejegyezni, ahonnan a személy ebbe a lakásba költözött. Ha előzőleg külföldön lakott, akkor az ország jelenlegi nevét kell bejegyezni.

A település nevét, Budapest esetén a kerületet **akkor is be kell írni**, ha a legutolsó költözés településen, kerületen belül történt.

Az utcanévváltozást, házszámváltozást vagy bármilyen más közigazgatási változást (települések egyesítése, szétválása stb.) nem szabad lakcímváltozásnak tekinteni.

6. Hol volt a születéskori lakcíme?

A születéskori lakcím eltérhet (és a személyek nagy hányadánál el is tér) az anyakönyvezés helyétől. Ha valaki nem tudja a születéskori lakcímét, akkor az anyakönyvezés helyének települését, Budapesten a kerületet kell beírni.

Külföldön született a személy, ha születéskori lakhelye Magyarország jelenlegi határain kívül van. Ilyenkor az ország jelenlegi megnevezését kell bejegyezni (a település neve nélkül).

7. Van a lakáskérdőíven szereplő címen kívül máshol is lakcíme?

Ha a személynek a lakáskérdőíven szereplő címen kívül nincs másik lakcíme, a **nincs** választ kell megjelölni, és a kitöltést a 9.1. kérdéssel kell folytatni.

Ha a személynek van máshol is lakcíme, a település nevét, Budapesten a kerületet minden esetben írja be, akkor is, ha mindkét lakcíme ugyanazon a településen,

ugyanabban a budapesti kerületben van. Külföldi lakcím esetén az ország megnevezését kell bejegyezni.

Ennél a kérdésnél **nem jegyezhető be** olyan bejelentettségű lakcím, amit a 4.1 kérdésnél már megjelölt.

Legfeljebb három válasz írható be!

8. Melyik lakcímén él életvitelszerűen?

Azt a lakcímet kell megjelölni, ahol a személy életvitelszerűen él, ténylegesen tartózkodik, rendszerint elérhető, ahonnan dolgozni vagy iskolába jár, ahol leggyakrabban tölti éjszakai pihenését. Ez lehet lakóhelyként bejelentett (állandó), tartózkodási helyként bejelentett (ideiglenes), nem bejelentett és külföldi lakcím is.

Csak egy válasz adható!

9.1. Élt-e valaha legalább egy évig folyamatosan Magyarország mai területén kívül?

Aki nem élt külföldön, annál a **nem** választ kell megjelölni, és a kitöltést a 10. kérdéssel kell folytatni. Ha az adatszolgáltató többször is élt folyamatosan külföldön legalább egy évig, az adatokat az **utolsó külföldi tartózkodására** vonatkozóan kell bejegyezni!

9.2. Mikor tért vissza, vagy mikor költözött ténylegesen Magyarországra?

Ha az adatszolgáltató nem emlékszik pontosan a Magyarországra költözés idejére, legalább az évet próbálja megbecsülni.

10. Mi a törvényes családi állapota?

A családi állapot megjelölésénél a **jogi, törvényes helyzetet** kell alapul venni. Élettársak esetén is a törvényes családi állapotot kell megjelölni (pl. ha hajadon nő él együtt házasság nélküli partnerségi kapcsolatban, akkor családi állapotuk **hajadon**, illetve **házasság nélküli partnerségi kapcsolat**).

Nőtlen, hajadon az a személy, aki még nem kötött házasságot és nem létesített bejegyzett élettársi kapcsolatot.

Házasságban az a személy, aki házasságot kötött, házastársa életben van, házasságát jogerős bírói ítélet nem bontotta fel, függetlenül attól, hogy házastársával együtt él-e.

Özvegy az a személy, aki házastársának halála után nem kötött újabb házasságot, és nem létesített bejegyzett élettársi kapcsolatot.

Elvált az a személy, akinek házasságát jogerőre emelkedett bírói ítélet bontotta fel, újabb házasságot nem kötött, és nem létesített bejegyzett élettársi kapcsolatot.

Bejegyzett élettárs az a személy, aki anyakönyvvezető előtt létesített **azonos nemű** párjával élettársi kapcsolatot. A hatályos jogszabály szerint ilyen kapcsolat 2009. július 1-jétől létesíthető. Nem tekinthető bejegyzett élettársi kapcsolatnak a közjegyzőnél nyilvántartásba vett élettársi kapcsolat, ez a törvényes családi állapotot nem változtatja meg.

Özvegy bejegyzett élettárs az a személy, aki bejegyzett élettársának halála után nem létesített újabb bejegyzett élettársi kapcsolatot, illetve nem kötött házasságot.

Elvált bejegyzett élettárs az a személy, akinek bejegyzett élettársi kapcsolatát jogerősen felbontották, és ezt követően nem létesített újabb bejegyzett élettársi kapcsolatot, illetve nem kötött házasságot.

Ha az adatszolgáltató **nem házas** családi állapotú, a kitöltést a 12. kérdéssel kell folytatni.

11.2. házastársával együtt él?

Az **igen** választ kell megjelölni akkor is, ha házastársa nem ebben a lakásban lakik, de a házastársi közösséget fenntartják. A **nem** választ kell megjelölni, ha a házastársi közösség megszakadt, függetlenül attól, hogy közös vagy külön lakásban élnek.

Annál a személynél, aki házas és házastársával együtt él, a kérdőív kitöltését a 13. kérdéssel kell folytatni.

12. Van élettársi kapcsolata?

A kérdés **egyaránt vonatkozik** a bejegyzett, a nyilvántartásba vett és a bejegyzés, nyilvántartásba vétel nélküli élettársi kapcsolatban élőkre.

Élettársi kapcsolatban élő az a személy, aki házasságkötés nélkül, tartósan házasságszerű kapcsolatban él, függetlenül törvényes családi állapotától, és attól, hogy partnerével közös vagy külön lakásban lakik.

Nincs válasz esetén a kitöltést a 13. kérdéssel kell folytatni.

12.1. Élettársi kapcsolat kezdete

Bejegyzett élettársaknál a kapcsolat kezdeteként nem a bejegyzés, hanem a kapcsolat tényleges kezdetének idejét kell beírni. Ugyanígy kell eljárni a nyilvántartásba vett élettársak esetében is.

13. A háztartás sorszáma, amelyhez Ön tartozik

Amennyiben a lakásban élő személyek egyetlen háztartást alkotnak, akkor az **egy háztartás él a lakásban** választ kell megjelölni. **Több háztartás** esetén a háztartásokat 1-gyel kezdődő sorszámmal kell ellátni. Az első háztartás 1-es, a második 2-es stb. sorszámot kap. Az ugyanahhoz a háztartáshoz tartozó személyeknél azonos háztartássorszámot kell bejegyezni!

14. Milyen szerepet tölt be Ön a családban (háztartásban)?

Ha a személyre több válaszlehetőség is vonatkozik, akkor a felsorolásban előbb állót kell megjelölni! Személyenként csak egy válasz adható!

Férj, feleség az ebben a háztartásban, törvényes házasságban együtt élő férfi és nő.

Élettárs a házasságkötés nélkül, ebben a háztartásban, házasságszerű kapcsolatban élő személy, függetlenül attól, hogy bejegyzett, nyilvántartásba vett vagy bejegyzés, nyilvántartásba vétel nélküli élettársi kapcsolatról van szó.

Gyermekével egyedül élő szülő az, aki ebben a háztartásban házastárs, élettárs nélkül él együtt olyan gyermekével, akinek nincs, vagy nem ebben a háztartásban él a családja (házastársa, élettársa, gyermeke).

Gyermek az, aki legalább egyik szülőjével él ebben a háztartásban, függetlenül

életkorától, családi állapotától és attól, hogy dolgozik-e, és a háztartásban nem él ott a házastársa, élettársa, gyermeke. Idetartozik a nevelt és az örökbe fogadott gyermek is.

Felmenő rokon a férj, feleség, élettárs, gyermekével egyedül élő szülő apja vagy anyja, nagyszülője, dédszüloje, apósa vagy anyósa.

Más rokon személy az előző kategóriákba nem sorolható, de az adott háztartásban élő személy, aki a háztartás legalább egy tagjával rokonsági kapcsolatban van (pl. a házaspár valamely tagjának testvére, nagybácsi, nagynéni, unokatestvér). Szintén ezt a választ kell megjelölni – a nagyszülőnél és az unokánál is –, ha az egyik nagyszülő él együtt az unokájával.

Nem rokon személy, aki a háztartás egyik tagjával sincs rokonsági kapcsolatban, pl. háztartási alkalmazott, barát. Idetartozik az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett, illetve ideiglenes hatállyal elhelyezett, de nem örökbefogadott állami gondozott gyermek is.

Egyedülálló választ kell megjelölni, ha a háztartást egyetlen személy alkotja.

Példák a lakásban élő személyek családban (háztartásban) betöltött szerepének helyes bejegyzésére:

- a) A lakás tulajdonosa nyugdíjas házaspár. Velük közös háztartásban lakik hajadon lányuk és annak élettársa (utóbbi a fővárosban dolgozik, csak hétfőként jár haza) A lakásban él haszonélvezőként a külön háztartást vezető dédnagymama is.

Lakás-kérdőív 14. kérdés háztartások száma	Személyek	Személyi kérdőív		
		4.2. kérdés jogcím	13. kérdés háztartás- sorszám	14. kérdés családban (háztartásban) betöltött szerep
2	a nyugdíjas házaspár mindkét tagja	tulajdonos vagy rokona, haszonélvező	1	férj, feleség
	a házaspár lánya	tulajdonos vagy rokona, haszonélvező	1	élettárs
	a házaspár lányának élettársa	tulajdonos vagy rokona, haszonélvező	1	élettárs
	dédnagymama	tulajdonos vagy rokona, haszonélvező	2	egyedülálló

b) Nagymamájával lakik főiskolára járó unokája, a vendégszobát pedig annak két évfolyamtársa bérlí.

Lakás- kérdőív 14. kérdés háztartások száma	Személyek	Személyi kérdőív		
		4.2. kérdés jogcím	13. kérdés háztartás- sorszám	14. kérdés családban (háztartásban) betöltött szerep
3	nagymama	tulajdonos vagy rokona, hasznélvező	1	más rokon személy
	unoka	tulajdonos vagy rokona, hasznélvező	1	más rokon személy
	egyik évfolyamtárs	a lakás egy részét bérlí	2	egyedülálló
	másik évfolyamtárs	a lakás egy részét bérlí	3	egyedülálló

15. Élve született gyermekeinek száma:

A kérdésre – életkoruktól függetlenül – a **nőknek** és a **férfiaknak** is válaszolniuk kell!

Figyelembe kell venni azokat a vér szerinti gyermekeket is, akik máshol, más családban vagy állami gondozásban élnek, elköltöztek, vagy meghaltak. Nem szabad figyelembe venni az örökbe fogadott és a nevelt gyermekeket.

Ha a személynek nincs élve született gyermeke, a kitöltést a 17.1. kérdéssel kell folytatni.

16. Mikor születtek gyermekei?

Ehhez a kérdéshez a 15. kérdésnél bejegyzett gyermekek **születési évét és hónapját** kell beírni. Hatnál több gyermek esetén az öt legidősebb és a legfiatalabb gyermek adatait írja be!

Személyi kérdőív II. kérdésblokk: Iskolázottság

A 17.1.–20. kérdéseknél csak az iskolarendszerű oktatás keretébe tartozó tanulmányokat, végzettségeket kell figyelembe venni!

Az iskolarendszerű oktatásban résztvevők a tanintézettel tanulói, hallgatói jogviszonyban állnak. Az iskolába járásra vonatkozó kérdéseket tehát csak akkor kell megválaszolni, ha a személy a tanintézettel tanulói, hallgatói jogviszonyban áll (a 17.1. kérdést akkor is, ha bölcsődébe, óvodába jár), a befejezett végzettségeket pedig csak akkor kell figyelembe venni, ha azokat a személy iskolarendszerű oktatásban szerezte. Az iskolai rendszeren kívüli oktatásban (pl. tanfolyamon) résztvevők nem állnak a tanintézettel tanulói, hallgatói jogviszonyban, ezért az ilyen tanulmányokat, végzettségeket beírni nem szabad!

17.1. Jelenleg tanul-e, vagy jár-e bölcsődébe, óvodába?

A kérdésre – életkortól függetlenül – mindenkinek válaszolnia kell.

Ha valaki bölcsődébe jár vagy óvodába jár, a kitöltést a 21. kérdésnél kell folytatni.

Ha a személy egy időben több, különböző szintű oktatásban vesz részt, a magasabb szintű képzést nyújtót (a sorrendben hátrább állót) vegye figyelembe.

Nem válasz esetén a kitöltést a 18. kérdésnél kell folytatni.

17.2. Milyen képzési formában tanul, milyen tagozatra jár?

Egyéb képzésnek kell tekinteni az esti és a levelező tagozatot, a távoktatási képzési formát és a magántanulói jogviszonyt. Ha az adatszolgáltató egyidejűleg nappali és nem nappali képzésben is részt vesz, a nappali tagozatot kell megjelölni.

18. Írja be, hogy Ön a következő iskolatípusok, képzések hány osztályát, évfolyamát végezte el, fejezte be sikeresen!

Azoknál a személyeknél, akik az általános, elemi iskola első osztályát, évfolyamát sem végezték el, a megfelelő válaszrész megjelölése után a kérdés további részét üresen kell hagyni, és a kitöltést a 21. kérdéssel kell folytatni.

Azoknál a személyeknél, **akik jelenleg járnak iskolába**, vagy akik a felsorolt iskolatípusok, képzések valamelyikében **akár egyetlen osztályt**, évfolyamot sikeresen **elvégeztek**, a megfelelő sor(ok)ban lévő négyoszög(ek)be a **befejezett osztály**, évfolyam **számát be kell írni**.

Minden olyan iskolatípushoz, képzéshez be kell jegyezni az elvégzett osztály, évfolyam számát, ahol az adatszolgáltató legalább egy osztályt, évfolyamot sikeresen elvégzett.

Példák:

- ha valaki az általános iskola 5. évfolyamára jár, akkor az általános iskola sorába 4. évfolyamot kell írni;

- ha valaki középiskolát végzett vagy oda jár, akkor az általános iskola és a megfelelő középiskola sorába is be kell írni az elvégzett évfolyamokat;
- ha valaki felsőfokú iskolát (pl. főiskolát, egyetemet) végzett vagy oda jár, akkor az általános iskola, a megfelelő középiskola és felsőfokú iskola sorába is be kell írni az elvégzett évfolyamszámokat.

Ha valaki **ugyanabból az iskolatípusból többet** is elvégzett (pl. két különböző egyetemet), az elvégzett osztály-, évfolyamszámokat **nem szabad összeadni**. Ekkor az elvégzett osztály, évfolyam számát arra az iskolára vonatkozóan kell megadni, amelyben a személy több osztályt, évfolyamot végzett.

Példa: *ha valaki a 4. évfolyam elvégzése után szakközépiskolai érettségit tett, majd ezt követően újabb 2 évfolyam elvégzésével másik szakközépiskolai végzettséget szerzett, akkor 4-et kell a megfelelő sorba beírni.*

A kreditrendszerű felsőfokú képzésben az évfolyamok elvégzése kreditpontokhoz kötődik. Ezért az évfolyamszámok beírásánál csak a kreditpontok alapján ténylegesen befejezett évfolyamok vehetők figyelembe. Ha ez nem állapítható meg, akkor azt kell bejegyezni évfolyamszámként, ahány évet a személy már járt az adott felsőfokú intézménybe, az évfolyamszám azonban nem haladhatja meg az előírt képzési időt.

Ha valaki páratlan (pl. 7) féléves képzésre járt, akkor az utolsó félévet teljes évfolyamnak kell tekinteni.

Példa: *ha valaki főiskolán 7 féléves képzésre járt, akkor a főiskola sorába 4 évfolyamot kell beírni.*

Nagyon fontos, hogy az egyes iskolákban, képzéseken szerzhető végzettségeket a megfelelő sorokba írja be. Ehhez nyújt segítséget a *Segédlet a személyi kérdőív 18. kérdésének a kitöltéséhez* című anyag.

Az egyes iskolatípusok, képzések fogalma, jellemzői:

Polgári iskola: 1948-ig létező iskolatípus. A képzési idő 4, ritkábban 6 évig tartott. Polgári iskolába az elemi népiskola 4. osztályának elvégzése után iratkozhattak be a tanulók.

Tanonciskola: 1949-ig létező iskolatípus. Az iparoktatás első formája. A képzési idő 3 évig tartott.

Iparitanuló-iskola: 1949-ben az iparostanonc-iskolákat iparitanuló-iskolákká szervezték át, amelyeknek feladata az ipari szakmunkás-utánpótlás biztosítása volt. A három évfolyamos ipariskolákban (későbbi nevükön szakmunkásképző iskolákban) az általános iskola nyolcadik osztályának elvégzése után tanulhattak tovább a fiatalok.

Szakmunkásképző iskola: olyan középfokú oktatási intézmény, amely szakmunkás-képesítést nyújtott, de nem adott érettségit. A képzési idő 1–3 év volt. Ez az iskolatípus 2000-ben megszűnt, szerepét az új típusú szakiskolák vették át.

Szakiskola: olyan középfokú oktatási intézmény, amely szakiskolai képesítést nyújt, de nem ad érettségit. Kezdetben a képzési idő 1–3 évig tartott. Ilyen típusú

iskola volt pl. a 2000-ben megszűnt gépíró- és gyorsíróiskola, az egészségügyi szakiskola. A **jelenlegi** képzési rendszerben a szakiskolákban a 9–10. évfolyamon általános közismereti képzés folyik, és a 10. évfolyam elvégzése után kezdődik az 1-3 évfolyamos szakképzés.

Gimnázium: olyan, 4, 5, 6 vagy 8 osztályos középiskola, ahol szakmai képzés, illetve szakmai előkészítés nem folyik. A tanulmányok felkészítenek az érettségire, valamint a felsőfokú továbbtanulásra.

Szakközépiskola: 1961-ben jöttek létre a szakközépiskolák, amelyek kezdetben középfokú szakmai képzést nyújtottak, amellyel, hogy megfelelő szintű általános műveltséget is adtak. A négy évfolyamos képzést szakmai vizsgával egybekapcsolt érettségi vizsga zárta. Ez a képzés 2002-ben megszűnt. A **jelenlegi** képzési rendszerben a szakközépiskolákban a 9–12. évfolyamon közismereti, az érettségire felkészítő képzés folyik. A tanulmányok befejeztével az érettségi megszerzését követően kezdődik a szakmai képzés (érettségire épülő szakképzés), amely után a tanult szakmából szakmai vizsga tehető.

Technikum: 1950-ben az ipari, mezőgazdasági és közgazdasági gimnáziumok technikumokká alakultak. A négyéves képzési idő alatt a technikum tanulóik elméleti és gyakorlati oktatásban részesültek, s a negyedik év végén képesítő vizsgát tettek, amely továbbtanulásra is jogosított. 1961-től a technikumok részben szakközépiskolákká, részben felsőfokú technikumokká alakultak át. 1966 szeptemberétől a még működő középfokú technikumokat fokozatosan szakközépiskolákká szervezték át.

Érettségire épülő szakképzés: 1985–2002 között szakközépiskolák érettségi utáni 1–3 évfolyamos technikusképző tagozatain indított képzés, valamint a szakmunkások szakközépiskolájában érettségizettek esetében az elvégzett szakmunkás-évfolyamok. A **jelenlegi** képzési rendszerben gimnáziumban vagy szakközépiskolában megszerzett érettségit követő, az Országos Képzési Jegyzékben (OKJ) szereplő középszintű vagy emelt szintű képzés.

Felsőfokú szakképzés: olyan képzési forma, amely érettségire épül, célja az OKJ-ban szereplő felsőfokú szakképzés megszerzése. Az ilyen típusú szakképzések felsőfokú intézményekben és egyes szakközépiskolákban folynak. Általában 2 éves képzés, amely 1998-ban indult.

Felsőfokú alapképzés: a többciklusú képzési rendszer első felsőfokú végzettséget adó képzési szintje, amely feljogosít a mesterképzés megkezdésére, és e mellett olyan, a munkaerőpiacon is hasznosítható szakmai ismereteket ad, amellyel lehetővé válik a végzés utáni elhelyezkedés.

Az alapképzésben alapfokozat BA (Bachelor of Arts) vagy BSc (Bachelor of Science) és szakképzés megszerezhető legalább hat, legfeljebb nyolc félév alatt.

Felsőfokú mesterképzés: a többciklusú képzési rendszer második felsőfokú végzettséget adó szintje, ahol szakmai specializálódásra, az alapképzésben szerzett tudás elmélyítésére van lehetőség. Mesterképzésre az vehető fel, aki legalább alapfokozatot (BA vagy BSc) szerzett, illetve akinek legalább főiskolai végzettsége van.

A mesterképzésben mesterfokozat MA (Master of Arts) vagy MSc (Master of Science) és szakképzés megszerezhető legalább kettő, legfeljebb négy félév alatt (kivéve a tanárképzés, amely 5 féléves is lehet).

Osztatlan képzés: olyan egységes szerkezetű, alapképzési és mesterképzési ciklusokra nem bontott képzés, amely a képzés végén mesterfokozatot adó oklevéllel zárul. A képzésre való felvétel feltétele a középfokú végzettség (érettségi). A képzési idő legalább 10 és legfeljebb 12 félév.

Főiskolai, egyetemi szakirányú továbbképzés: főiskolai vagy egyetemi alapképzésben megszerzett végzettségre és meghatározott szakképzettségre épülő olyan, újabb végzettséget nem adó képzés, amely speciális szakirányú szakképzettséget tanúsító oklevél kiadásával zárul (pl. jogász-közgazdász, szakfordító-tolmács, szarvasmarha-tenyésztési szakmérnök).

19. Mi az Ön legmagasabb befejezett iskolai végzettsége?

Az előnyomatott válaszlehetőségek sorrendje meghatározza a megszerzhető végzettségek szintjét: az első a legalacsonyabb, az utolsó a legmagasabb megszerzhető végzettségi, képzettségi szintet jelenti. Azt az **egy választ** kell megjelölni, amelyiknél a személynek nincs magasabb szintű befejezett végzettsége.

Legmagasabb befejezett iskolai végzettségnek csak az iskolarendszerű oktatásban szerzett bizonyítványok, oklevelek számítanak.

Nem számít iskolarendszerű oktatásnak a tanfolyami képzés keretében szerzett bizonyítvány, a felnőttképzés keretében szerzett szakmunkás-bizonyítvány, szakiskolai oklevél, ezért ezeket bejegyezni **nem szabad**.

Ha a személy egyetemi, főiskolai oklevelet nem szerzett, de van egyetemi, főiskolai végbizonyítványa (abszolutórium), az nem számít befejezett iskolai végzettségnek, ezért a legmagasabb befejezett iskolai végzettséget ennek figyelembe vétele nélkül kell megállapítani.

A külföldön szerzett végzettségeket a hazai iskolafokokozatoknak megfelelően kell besorolni.

Az **általános (elemi, polgári) iskola 8. osztályánál, évfolyamnál alacsonyabb** választ annál a személynél kell megjelölni, aki az általános (elemi) iskola 1–7. osztályát, vagy a polgári iskola 1–3. osztályát, vagy a hatosztályos gimnázium 1., vagy a nyolcosztályos gimnázium 1–3. évfolyamát végezte el, és magasabb végzettséget nem szerzett. A kérdőív kitöltését a 21. kérdéssel kell folytatni!

Az **általános (elemi, polgári) iskola 8. osztály, évfolyam** választ akkor kell megjelölni, ha a személy az általános (elemi) iskola 8. osztályát, évfolyamát vagy a polgári iskola 4–6. osztályát végezte el, és magasabb végzettséget nem szerzett. Idetartozik az is, aki a hatosztályos gimnázium 2–5., a nyolcosztályos gimnázium 4–7., továbbá a négyosztályos gimnázium, szakközépiskola stb. 1–3. osztályát végezte el. Az is idetartozik, aki elvégezte valamely középiskola befejező osztályát, ám érettségit nem szerzett, kivéve, ha 1974–1986. években kiállított középiskolai végbizonyítványa van. Ezt a választ kell megjelölni akkor is, ha az adatszolgáltató szakmunkásképző vagy szakiskolában végzett el évfolyamokat, de szakmunkás-bizonyítványt, szakiskolai oklevelet nem szerzett. A kérdőív kitöltését a 21. kérdéssel kell folytatni!

A **szakmunkásképző iskolai bizonyítvány** válasz akkor jelölhető meg, ha a személy szakmunkás-bizonyítványt szerzett, és érettségije vagy főiskolai, egyetemi oklevele, diplomája nincs.

A **szakiskolai oklevél, bizonyítvány** választ akkor kell megjelölni, ha a személy szakiskolai oklevelet, illetve szakképesítő bizonyítványt szerzett, és érettségije vagy főiskolai, egyetemi oklevele, diplomája nincs.

Az **érettségi bizonyítvány szakképesítés nélkül** válasz akkor jelölhető meg, ha a személy gimnáziumban vagy szakközépiskolában általános érettségit szerzett, és nincs érettségire épülő szakképesítése, illetve magasabb végzettsége. Ebbe a csoportba tartoznak azok is, akik 1974–1986. években kiállított középiskolai végbizonyítvánnyal rendelkeznek.

Az **érettségi bizonyítvány szakképesítéssel, képesítő bizonyítvány** választ azoknál kell megjelölni, akik a szakképesítést is igazoló érettségijüket, képesítő bizonyítványukat szakközépiskolában, technikumban, felsőkereskedelmi iskolában, középfokú tanító-, illetve óvónőképző intézetben stb. szerezték, és nincs magasabb szintű befejezett végzettségük. Ide tartoznak az 1949–1955 között szakérettségit szerzetek is.

Az **érettségire épülő szakképesítő bizonyítvány** válasz akkor jelölhető meg, ha a személy olyan közép- vagy emelt szintű szakképesítést igazoló bizonyítvánnyal rendelkezik, amely

- megszerzésének előfeltétele az érettségi bizonyítvány megléte,
- megszerzése nem adott felsőfokú szakképesítést, és
- a személynek nincs magasabb szintű befejezett végzettséget igazoló bizonyítványa, oklevele.

Ebbe a **csoportba tartoznak azok is**, akik szakmunkások szakközépiskolájában szereztek érettségit, képesítő bizonyítványt. Korábban ebben a képzési formában volt lehetséges a szakmunkásvizsgálattal rendelkezőknek az érettségi megszerzése. Ez a képzési forma 2003-ban megszűnt.

A **felsőfokú (akkreditált is) szakképesítő bizonyítvány** választ akkor kell megjelölni, ha a személy 1998 után középiskolában vagy felsőoktatási intézményben felsőfokú szakképesítő bizonyítványt szerzett, és nincs főiskolai, egyetemi oklevele, diplomája. A végzettség megszerzésének feltétele az érettségi megléte. A felsőfokú szakképzés általában kétéves képzés. 1998 és 2003 között ezt a szakképzést akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzésnek nevezték.

A **főiskolai (vagy azzal egyenértékű, pl. BA/BSc) oklevél** válasz akkor jelölhető meg, ha a személy főiskola, akadémia, felsőfokú technikum, felsőfokú szakiskola, felsőfokú óvónőképző vagy tanítóképző intézet stb. valamelyikében alap-, illetve szakirányú továbbképzés keretében oklevelet szerzett. Ebbe a kategóriába tartozik az is, aki a jelenlegi felsőfokú képzési rendszerben alapképzésben alapképzésben (BA, BSc) szerzett.

Az **egyetemi (vagy azzal egyenértékű, pl. MA/MSc) oklevél** választ azoknál kell megjelölni, akik valamelyik egyetemen vagy azzal egyenértékű felsőfokú intézményben – alapképzés vagy kiegészítő képzés, illetve szakirányú továbbképzés keretében – oklevelet, illetve diplomát szereztek. E kategóriába tartozik az is, aki a jelenlegi felsőfokú képzési rendszerben mesterképzésben vagy osztatlan képzésben mesterfokozatot (MA, MSc) szerzett.

A **doktori (PhD- vagy DLA-) fokozat** választ akkor kell megjelölni, ha a személy 1991-ben vagy később tudományos fokozatot szerzett. **Nem tartozik ebbe a**

csoportba az egyetemi oklevél megszerzésével egyidejűleg kapott doktori (jogász, orvos, fogorvos, gyógyszerész, állatorvos) és az 1990-ben vagy korábban szerzett egyetemi doktori cím és tudományos fokozat.

20.1.–20.7. kérdés: a legmagasabb befejezett végzettség további adatai

Az adatokat a 19. kérdésnél megjelölt **legmagasabb befejezett iskolai végzettségre** vonatkozóan **kell megadni**.

Ha valakinek a legmagasabb befejezett iskolai végzettsége **érettségi bizonyítvány szakképesítés nélkül**, akkor a 20.3.–20.7. kérdéseket nem kell megválaszolnia.

Ha a személynek **több azonos szintű** befejezett végzettsége van, akkor a 20.1.–20.3. kérdésekhez az elsőként szerzettet, a 20.4.–20.6. kérdésekhez a foglalkozásához, munkájához közelebb állót kell bejegyezni. Ha azt már a 20.1.–20.3. kérdéseknél bejegyezték, akkor a 20.4.–20.6. kérdésekhez a legfontosabbnak vélt további, azonos szintű végzettséghez tartozó megszerzési évet, képzési formát, szakot, szakmát kell beírni.

Azt a szakot, szakmát kell beírni, amelyet a személy a legmagasabb befejezett iskolai végzettségével együtt középfokú, illetve felsőfokú iskolában elvégzett, megszerzett, pl.: kőműves, európai üzleti asszisztens, kereskedelmi, sportszervező, földmérő és földrendező.

Tanári végzettség esetén be kell jegyezni, hogy az adatszolgáltató milyen szakos tanár (pl. matematikatanár).

Ha az adatszolgáltató ún. „szakpárt” végzett, valamennyi szakot be kell írni, úgy, hogy a tanári és a nem tanári képesítés megkülönböztethető legyen (pl. magyar nyelv és irodalom tanári – történelem nem tanári).

A tanári végzettségekhez hasonlóan az élelmiszeripari képzésben is előfordulnak szakpárok (pl. malomipari–sütőipari, baromfiipari–húsipari, húsipari–hűtőipari).

Mérnöki végzettség esetén minden esetben be kell jegyezni, hogy a személy melyik képzési területen szerezte a mérnöki végzettségét (pl. faipari mérnök, gazdasági mérnök, villamosmérnök, közlekedésmérnök, élelmiszermérnök, építészmérnök).

Ha valakinek nincs másik azonos szintű befejezett iskolai végzettsége, akkor a 20.1.–20.3. kérdések megválaszolása után, a kitöltést a 21. kérdésnél kell folytatni.

Személyi kérdőív III. kérdésblokk: Nyelvismeret

21. Milyen nyelven beszél? Milyen nyelven képes másokat megérteni, és magát megértetni?

Minden személytől meg kell kérdezni, hogy milyen nyelven tudja **magát** másokkal **megértetni**, és tud **másokat megérteni**. A beszélni még nem tudó gyermeknél azt a nyelvet (nyelveket) kell megjelölni, illetve beírni, amelyen (amelyeken) hozzátartozói beszélnek hozzá.

A kérdéshez a mesterséges (pl. magyar jelnyelv, eszperantó), illetve a holt nyelvek (pl. latin, ógörög) is beírhatók.

A magyar nyelv jelölésén kívül legfeljebb három válasz adható. Ha valaki ennél több nyelven beszél, azt a három nyelvet kell beírni, amit az adatszolgáltató a legfontosabbnak tart.

Személyi kérdőív IV. kérdésblokk: Foglalkozás, munkahely, közlekedés

22. Jelölje meg, hogy Ön a következő csoportok közül melyikbe tartozik!

A kérdésre több válasz is megjelölhető (pl. a tanulás vagy nyugdíj, gyes stb. mellett dolgozók esetében munkavégzést és az iskolába járást, illetve a nyugdíjas, gyeses stb. minőséget is jelölni kell). Ha az adatszolgáltatót egyik kategóriába sem lehet besorolni, az **egyéb, mégpedig** válasz melletti fehér téglalapba szövegesen be kell jegyezni azt, amit magáról, „hovatarozásáról” mond.

A 15. életévüket még be nem töltött – 1996. szeptember 30. után született – gyermekekről a kérdőív kitöltését (a 22. kérdés megválaszolása után) **a 31. kérdésnél** kell folytatni!

23. Dolgozott a népszámlálást megelőző héten (2011. szeptember 24–30. között)?

Igen a válasz, ha az adatszolgáltató ebben az időszakban **legalább 1 órányi**, jövedelmet biztosító **munkát** végzett, függetlenül a munkavégzés jogi kereteitől (munkaviszonyban, alkalmi munkaként, munkaszerződéssel vagy anélkül, nyugdíj vagy gyes mellett stb.), illetve hogy ezért a munkáért megkapta-e már a járandóságát.

Jövedelmet biztosító munkának számít minden olyan tevékenység, amelyért illetmény, munkabér, **fizetés** vagy természetbeni juttatás **jár**. Ide tartozik a segítő családtagként végzett munka is.

Nem kell figyelembe venni a más háztartásnak vagy intézménynek végzett önkéntes, ingyenes segítséget (karitatív munkát), a saját ház, lakás építését, felújítását, javítását, valamint a saját háztartásban végzett munkát, beleértve a kerti munkát is (kivéve, ha ez utóbbit értékesítési, jövedelemszerzési céllal végzi).

Abban az esetben, ha az adatszolgáltató a kért időszakban **nem dolgozott, de van munkája**, munkahelye, amelytől csak ideiglenesen, pl. szabadság, betegállomány miatt volt távol, a **nem dolgozott, mert szabadságon volt** választ kell megjelölni. Szülési szabadságon lévőknel is ez a helyes válasz.

Aki gyermeke gondozása miatt vesz igénybe gyes, gyed, gyet mellett fizetés nélküli szabadságot, és jelenleg nem végez kereső tevékenységet, annál a **nem dolgozott, más okból** választ kell megjelölni.

Ha az adatszolgáltató szeptember 24–30. között **dolgozott, vagy csak ideiglenesen volt távol munkájától**, munkahelyétől, a kérdőív kitöltését **a 27. kérdésnél** kell folytatni.

24. Keresett Ön aktívan munkát az elmúlt négy hétben?

A kérdést csak azoknak kell megválaszolniuk, akik 2011. szeptember 24–30. között nem dolgoztak, és nem is volt olyan munkahelyük, munkájuk, amelytől csak ideiglenesen voltak távol. Ha valaki meglévő munkája helyett keres másikat, azt itt nem szabad munkakeresésként figyelembe venni.

Aktív munkakeresési módok: állás után érdeklődött a munkaügyi központban vagy magán-munkaközvetítőnél; közvetlenül keresett meg munkáltatókat; hirdetést adott fel; hirdetésekre válaszolt; hirdetésekkel olvasott; rokonoknál, ismerősöknél érdeklődött; vállalkozásának megindítását intézte. Ha az adatszolgáltató 2011 szeptemberében nem tett ilyen lépéseket annak érdekében, hogy munkát találjon, a **nem** választ kell megjelölni.

25. Ha találna munkát, munkába tudna állni két héten belül?

Ha az adatszolgáltató munkát keres, mérlegelje, hogy amennyiben most munkát ajánlanának neki, családi körülményeire, egészségi állapotára stb. tekintettel fel tudna-e készülni két hét alatt a rendszeres munkába járásra, munkavégzésre.

26. Mikor dolgozott utoljára?

Azt az évet és hónapot kell beírni, amikor az adatszolgáltatónak utoljára rendszeres munkája volt. Ha nem emlékszik pontosan, legalább az évet becsülje meg. Az iskolai szünetben, illetve a csak alkalmászerűen végzett munkát itt nem kell figyelembe venni.

Amennyiben az adatszolgáltatónak **korábban** valamikor **volt munkája, a 27–30. kérdések kitöltése attól függ, hogy keres-e munkát.**

Ha **keres munkát, a 27–30. kérdéseket** legutolsó munkájára vonatkozóan **meg kell válaszolni.**

Ha **nem keres munkát**, csak a legutolsó foglalkozását (27. kérdés) és utolsó foglalkoztatási minőségét (28. kérdés) kell bejegyezni, **a 29. és a 30. kérdésre nem kell válaszolni.**

Azoknál az adatszolgáltatóknál, akik még **soha nem dolgoztak, a 27–30. kérdéseket üresen kell hagyni.**

27. Foglalkozása, munkaköre (jelenlegi, illetve utolsó):

Azt a foglalkozást kell bejegyezni, amelyet az adatszolgáltató főfoglalkozásként végez, illetve, ha jelenleg nem dolgozik, azt, amelyet főfoglalkozásként legutoljára végzett. Ha valaki egyidejűleg több munkakört is ellát, a legjellemzőbb, a munkaideje legnagyobb részét kitöltő tevékenységet kell beírni.

A foglalkozást, munkakört a lehető legnagyobb részletezettséggel kell bejegyezni, úgy, hogy abból egyértelműen megállapítható legyen a ténylegesen végzett tevékenység. A tevékenységre nem utaló, vagy csupán a beosztást, hivatali rangot jelölő megnevezést nem szabad használni.

Az idénymunkát, alkalmi munkát, közmunkát végzőknél és a segítő családtagoknál nem elegendő az „idénymunkás”, „alkalmi munkás”, „segítő

családtag” bejegyzés, hanem pontosan meg kell jelölni a leggyakrabban végzett tevékenységet (pl. kertészás, úttisztítás, takarítás, tetőjavítás, rakodás).

A Magyar Honvédség katonai állománya tekintetében „hivatásos katona”, illetve „szerződéses katona” bejegyzést kell alkalmazni.

Néhány példa a megfelelő foglalkozási bejegyzésre:

Helytelen	Helyes	Helytelen	Helyes
betanított munkás	betanított kárpitós, betanított gyógyszergyártó stb.	előadó, főelőadó	számviteli előadó, műszaki ügyintéző stb.
közalkalmazott	óvónő, tanítónő, általános iskolai tanár stb.	vállalkozó	személyfuvarozó, kőműves, könyvelő stb.
pedagógus	általános iskolai tanár, középiskolai tanár stb.	postai alkalmazott	levélkézbesítő, postai felvevő, levélosztályozó stb.
osztályvezető	pénzügyosztály-vezető, kereskedelmi osztály-vezető stb.	gépkocsivezető	személygépkocsi-vezető, tehergépkocsi-vezető stb.
nyugdíjas	nyomdai gépész, rendőr stb.	munkanélküli	háztartásigép-szerelő, hitelügyintéző stb.

28. Milyen foglalkoztatási formában dolgozik (dolgozott)?

Alkalmazott az, aki valamilyen munkáltatóval (vállalkozással, magánszeméllyel) –általában munkaszerződés alapján – **munkaviszonyban, bedolgozó jogviszonyban** áll. Kormánytisztviselők, köztisztviselők, közalkalmazottak, bírói, ügyészi, szolgálati viszonyban dolgozók esetében ugyancsak ezt a választ kell megjelölni.

Egyéni vállalkozó, önálló a helyes válasz, ha az adatszolgáltató nem valamilyen cég, vállalkozás keretei között, hanem az általa végzett **tevékenység folytatására jogosító igazolvány, vagy egyéni vállalkozói engedély** alapján végez jövedelemszerző munkát, függetlenül attól, hogy bejegyezték-e az egyéni vállalkozói nyilvántartásba. Ezt a választ kell megjelölni a mezőgazdasági őstermelőknél is.

Társas vállalkozás dolgozó tagja választ kell megjelölni annál a személynél, aki valamilyen, **nem szövetkezeti formában működő társas vállalkozás** (korlátolt felelősségű társaság, részvénytársaság, betéti társaság, közkereseti társaság, ügyvédi iroda, közjegyzői iroda, végrehajtó iroda, oktatói munkaközösség stb.) **munkavégzésre kötelezett** tagjaként folytat kereső tevékenységet.

Szövetkezet dolgozó tagja választ kell megjelölni a **szövetkezeti formában működő gazdasági szervezetek** (mezőgazdasági szövetkezet, szociális szövetkezet stb.) **munkavégzésre kötelezett** tagjainál.

Alkalmi munkavállaló az, aki **stabil munkajogviszony létesítése nélkül** és nem is vállalkozóként vállal valamilyen, jellemzően csak **rövid ideig tartó munkát** (pl. mezőgazdasági napszámot, hóeltakarítást, építkezésen segédmunkát). Alkalmi munkásnak kell tekinteni azokat is, akik eseti megbízás

keretében (nem vállalkozóként) vállalnak el egy adott szellemi munkát (pl. egy tanulmány lefordítását, egy előadás megtartását).

Közmunkás a helyes válasz, ha az adatszolgáltatónak az önkormányzat vagy más, közmunka szervezésére jogosult szervezet a **közfoglalkoztatás keretében** biztosít munkát a számára.

Azoknál a **közreműködő családtagoknál**, akik az egyéni vállalkozónak, a társas vállalkozás tagjainak, illetve a szövetkezeti tagoknak segítenek a tevékenységükben, **fizetség nélkül**, de a háztartás tagjaként részesülve a vállalkozás, a gazdaság eredményeiből, a **segítő családtag** választ kell megjelölni.

29. Van (volt) beosztottja, alkalmazottja?

A gazdálkodó szervezetek, vállalkozások, költségvetési szervek első számú vezetőinél nemcsak a közvetlenül alájuk rendelt munkatársakat, hanem a cég valamennyi dolgozóját figyelembe kell venni.

30. Munkáltatójának, vállalkozásának megnevezése és jellemző tevékenysége, VAGY munkáltatója, vállalkozása tevékenységének leírása (jelenlegi, illetve utolsó munkáltató):

Munkáltatóként azt a céget, vállalkozást (üzemet, egységet, telephelyet, üzletet, iskolát stb.) kell megadni, **ahol** az adatszolgáltató **ténylegesen dolgozik**. Annál, aki munkaerő-kölcsönzővel áll munkaviszonyban, munkáltatóként nem a közvetítő céget, hanem azt a vállalkozást stb. kell beírni, ahol a munkát végzi. A munkáltató megnevezése mellett feltétlenül be kell jegyezni annak jellemző tevékenységét is (pl. Kontroll Kft., adótanácsadás; Magvető Kiadó, könyvkiadás; Lakópark Kft., lakóépületek építése; József Attila Általános Iskola, alapfokú oktatás). Ha az adatszolgáltató nem akarja a munkáltató nevét megadni, a konkrét név nélkül, de olyan részletezettséggel adjon választ, hogy abból megállapítható legyen, milyen tevékenységet folytat, mivel foglalkozik a munkáltató (pl. nyomdai előkészítést végző kft., élelmiszergyártó üzem, könyvkiadó vállalat, járóbeteg-ellátást végző bt., önálló teherfuvarozó). Ha a cég többféle tevékenységet végez, ki kell választani a legjellemzőbbet, és azt kell beírni.

Ha a munkáltató magánháztartás, elegendő a „magánháztartás” bejegyzés.

31. Hol, melyik településen dolgozik, vagy hol jár bölcsődébe, óvodába, iskolába?

Annak a településnek a nevét kell megadni, ahová a személy naponta dolgozni, iskolába, óvodába, bölcsődébe jár. Ha a munkavégzés, tanulás stb. helye nem ugyanaz a település, mint amelyiken az adatszolgáltató életvitelszerűen lakik, a település nevét, Budapesten a kerületet, külföldi település esetén az ország nevét kell bejegyezni.

A **lakásában, otthonában** választ kell megjelölni, ha az adatszolgáltató otthon dolgozik, vagy munkahelye, iskolája a lakással azonos telken, ugyanabban az épületben van.

Utazó foglalkozásúak (pl. személy- és áruszállító járművek vezetői, helyszíni szervizelést, javítást végzők) esetében **azt a települést** kell megadni, ahol a személy a munkáltatójától a **napi munkabeosztását megkapja**. Utazó foglalkozásúaknál **ne jelölje a változó településen** választ!

A **változó településen** választ azoknál lehet megjelölni, akik munkájukat naponta más-más településen végzik (pl. piacozó kereskedő, árubemutató). Tanulóknál, bölcsődébe, óvodába járóknál ilyen válasz nem adható.

Aki **dolgozik is és tanul is**, annak itt és a következő két kérdésnél a **munkavégzéséhez kapcsolódó adatokat** kell megadnia!

32. Hogyan közlekedik általában a tényleges lakóhelyéről a munkahelyére, az iskolába, az óvodába, a bölcsődébe?

Többféle (legfeljebb három) közlekedési eszközt akkor kell jelölni, ha az adatszolgáltatónak ezeket az út megtételéhez rendszeresen igénybe kell vennie (ha munkahelye, iskolája stb. településére vonattal jut el, és ott még valamilyen helyi tömegközlekedési járműre kell átszállnia). Ha nem mindig azonos módon közlekedik (pl. személygépkocsival vagy tömegközlekedési eszközzel), a leggyakoribb közlekedési módot kell megadni.

A **gyalog** választ csak akkor kell megjelölni, ha az adatszolgáltató közlekedési eszköz igénybevétele nélkül jut el a munkahelyére, az iskolába, illetve akkor, ha az út jelentős részét gyalogosan teszi meg. A járművek megállóiba való eljutáshoz szükséges, viszonylag rövid gyaloglást nem kell külön jelölni.

33. Általában hány perc alatt jut el a munkahelyére, az iskolába, az óvodába, a bölcsődébe?

Csak az **odautazásra** fordított időt kell percekben megadni. Amennyiben valaki más településre jár dolgozni, iskolába, bölcsődébe stb., akkor nemcsak a két település közötti utazás időtartamát, hanem a lakóhely és a munkahely, iskola, óvoda stb. közötti út megtételéhez szükséges teljes időtartamot kell figyelembe venni (tehát azt az időt is be kell számítani, amely ahhoz szükséges, hogy pl. a lakóhelye településén eljusson a vasútállomásra, illetőleg a munkahelye településén a vasútállomásról eljusson a munkahelyére). A közlekedési időbe bele kell számítani a járművekre való várakozással töltött időt is.

Személyi kérdőív V. kérdésblokk: Nemzetiség, nyelvi kötődés, vallás

A 34–42. kérdésekre a válaszadás nem kötelező. Erre az adatszolgáltató figyelmét fel kell hívni! A kérdéseket azonban mindenkinek fel kell tenni!

A következő kérdések a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény alapján az ún. **különleges adatok** körébe tartoznak. A kérdezés során figyelembe kell venni, hogy ezek a témák olyan területet érintenek, amelyekről az adatszolgáltató nem biztos, hogy szívesen beszél, nyilatkozik másoknak.

Ha az adatszolgáltató vállalja a válaszadást, a számlálóbiztos fokozott tapintattal, türelemmel és figyelemmel végezze a kérdezést!

Ha az adatszolgáltató a 34–42. kérdések valamelyikére nem kíván választ adni, a kérdésre a *nem kíván válaszolni* választ kell megjelölni. Ha az adatszolgáltató egyértelműen úgy nyilatkozik, hogy a különleges adatokat tudakoló kérdések egyikére sem kíván válaszolni, valamennyi kérdésnél ezt a választ kell megjelölni!

34. Mely nemzetiséghez tartozónak érzi magát?

A személy állampolgárságától, anyanyelvétől, nyelvtudásától függetlenül azt a nemzetiséget, etnikai csoportot jelölje meg, **amelyhez tartozónak érzi, vallja magát.**

Ennél a kérdésnél csak egy nemzetiség, etnikai csoport jelölhető meg, jegyezhető be! Ha a személy két nemzetiséghez, kisebbséghez is kötődik, a másikat a 35. kérdésnél kell megjelölni, illetve beírni.

35. Az előzőekben megjelöltön kívül tartozik-e másik nemzetiséghez is?

Amennyiben a személy csak egy nemzetiséghez, etnikai csoporthoz tartozik, a **nem tartozik más nemzetiséghez** választ kell megjelölni. Ha az adatszolgáltató egynél több nemzetiséghez, etnikai csoporthoz tartozik, az egyiket a 34. kérdéshez, a másikat ehhez a kérdéshez jegyezze be.

36. Mi az Ön anyanyelve?

Anyanyelvként azt az élő nyelvet kell megjelölni, amelyet a személy **gyermekkorában** (általában elsőként) **tanult meg**, amelyen **családtagjaival általában beszél**, és anyanyelvének vall.

A beszélni még nem tudó csecsemő anyanyelve az a nyelv, amelyen hozzátartozói rendszerint beszélnek. Ugyanígy kell eljárni a siket, siketvak és beszéd fogyatékos személy esetében is, ha vállalja a válaszadást, de anyanyelvként egy nyelvet sem jelöl meg.

Legfeljebb két nyelv jelölhető meg, jegyezhető be!

38. Mely vallási közösséghez, felekezethez tartozónak érzi magát?

Azt a vallási közösséget, hitfelekezetet kell beírni, amelyhez tartozónak a személy vallja magát. **Csak egy** vallási közösség, hitfelekezet bejegyzésére van lehetőség! Kerülni kell az általánosító bejegyzéseket (pl. keresztény, ortodox, katolikus), valamint a rövidítéseket!

A **nagy, történelmi vallási közösségekhez tartozók** esetében elegendő beírás: római katolikus, görög katolikus, református, evangélikus.

A **kis egyházakhoz, vallási csoportokhoz** tartozók esetében az egyházi közösség megnevezését kérjük beírni (pl. AGAPÉ Gyülekezet, A Tan Kapuja Buddhista Egyház, Kínai Keresztyén Gyülekezet, Bét Orim Reform Zsidó Hitközség).

Nem elegendő beírni pl. azt, hogy ortodox, hanem meg kell jelölni, hogy szerb ortodox, görög ortodox, román ortodox stb. valláshoz tartozik az adatszolgáltató.

Az **ateista** válaszlehetőséget kell megjelölni, ha az adatszolgáltató nem hisz Isten létezésében, istentagadó.

A **nem tartozik vallási közösséghez, felekezethez** válaszlehetőséget kell megjelölni, ha az adatszolgáltató nem ateista, de nem is érzi magát vallási közösséghez, felekezethez tartozónak.

Személyi kérdőív VI. kérdésblokk: Tartós betegség, fogyatékoság

39. Van valamilyen tartós betegsége vagy fogyatékosága?

Tartós betegségnek számít az olyan betegség, amely jelenleg **nem gyógyítható, de** gyógyszerekkel vagy más terápiákkal **kezelhető**. Ilyen betegségek pl. a cukorbetegség, az asztma, a tüdőbaj, a magas vérnyomás, a daganatos betegségek, a szív- és érrendszeri betegségek, az ízületi betegségek. Ha a **tartós betegsége van** választ jelölte meg, a kitöltést a 42. kérdéssel kell folytatni.

Fogyatékoságnak tekintjük azt a maradandó állapotot vagy sajátosságot, amikor a személy a testi, értelmi, érzékszervi, mozgásszervi vagy kommunikációs képességét számottevően vagy egyáltalán nem birtokolja, és ez jelentős mértékben gátolja a társadalmi életben való részvételben, a megszokott, a hagyományosan elvárható életvitel gyakorlásában.

Ha az adatszolgáltató a kérdésre a **nincs sem tartós betegsége, sem fogyatékosága** választ adja, akkor az adott személyre vonatkozó személyi kérdőív kitöltése befejeződött.

40. Milyen fogyatékosága van Önnek?

Mozgássérült az a személy, akinél a **mozgásos tapasztalatszerzés, szocializáció jelentős és maradandó akadályozottsága** áll fenn. Ennek oka a tartó és/vagy a mozgató szervrendszer sérülése, károsodása, funkciózavara.

Autista az a személy, akinek társas viselkedési készségek területén hiányosságai vannak.

Értelmi fogyatékos az a személy, akinek általános értelmi képessége az átlagostól számottevően elmarad, önálló életvezetése jelentősen akadályozott.

Mentálisan sérült (pszichés sérült) az a személy, aki elmeorvosi, pszichiátriai (nem pszichológiai!) kezelés alatt áll, vagy állt korábban. A pszichés sérülés tehát nincs összefüggésben az értelmi képességekkel, nem azonos az értelmi fogyatékosággal! Korábban az ilyen személyt nevezték pszichiátriai betegnek.

Beszédhibás a személy, ha a beszédképző szervei anatómiai sérülésének, fejletlenségének vagy működési zavarának következtében beszéd közben kiejtési hibákat vét (pl. pöszeség, selypítés, raccsolás, dadogás, orrhangzós beszéd).

Beszéd fogyatékos az a személy, akinek a beszéd- és nyelvi fejlődése különböző okok következményeként nem indult meg, lassan indult meg, kórosan késik, vagy a már kialakult beszéd szenved különféle szintű sérülést. Beszéd fogyatékoság például az artikuláció jellegzetes zavara, a kifejező beszéd zavara, a beszéd megértés zavara, a szerzett aphasia epilepsziával. A beszéd és a nyelv fejlődésének zavarait gyakran követi társuló probléma, pl. olvasási, helyesírási nehézség, személyközi kapcsolatok zavara.

Gyengénlátó, aliglátó az a személy, akinek súlyos látásgyengülése van, látása szemüveggel, kontaktlencsével, gyógyszerrel vagy műtéttel nem javítható, de a tárgyak meglétét, helyét érzékeli.

Vak az a személy, aki egyik szemére sem vagy csak egyik szemére lát fényt, illetve fényérzése van ugyan, de éleslátása nem alkalmas tárgyak felismerésére.

A **nagyothalló** hallókészüléket használva vagy orvosi rehabilitációval és fejlesztéssel, jelnyelv használata nélkül képes a másokkal történő beszédbeli (hangos) kommunikációra.

A **siket** hallása hallókészülékkel, orvosi rehabilitációval és fejlesztéssel nem javítható, általában jelnyelv használatával érintkezik más személlyel.

Siketvak az a személy, akinél a látás- és hallássérülés egyidejűleg fennáll. Vele kapcsolatot felvenni, kommunikációt kialakítani, fenntartani csak speciális módszerekkel lehet.

Súlyos belszervi fogyatékos az a személy, akinek olyan súlyos és tartós, hat hónapnál hosszabb ideig fennálló belszervi egészségkárosodása van, ami őt az önálló életvitelben, munkavállalásban vagy a társadalmi részvételben bármilyen módon akadályozza. Ilyen többek között: a szervátültetés folytán megmaradó tartós károsodás, a folyamatos, csak speciális körülmények között (pl. vesedialízis) végezhető kezeléseket igénylő belső szervi elváltozások stb.

Több fogyatékoság esetén legfeljebb három fogyatékoságra vonatkozó választ lehet bejegyezni.

5. Gyakran ismétlődő adatszolgáltatói kérdések és válaszok

1. Mire jó a népszámlálás? Mi a feladata?

A népszámlálás az egyedüli teljes körű statisztikai adatgyűjtés, amely egy adott időpontra vonatkozva számba veszi az ország valamennyi lakosát és lakását, és átfogó képet nyújt az ország, a társadalom valós állapotáról, változásairól. A népszámlálás feladata, hogy ezeket az adatokat rendszeres időközönként (10 évenként) összegyűjtse és – összesített formában – nyilvánosságra hozza, hogy az információk mindenki számára hasznosíthatók legyenek.

A népszámlálás adatai megbízható alapot adnak az országos szintű gazdasági, szociális és területfejlesztési döntésekhez. Hosszú távra nyújtanak segítséget a tervezéshez, prognózisok készítéséhez, a fejlesztési irányok meghatározásához – nem csak országos, hanem európai, sőt világviszonylatban is.

A népszámlálás jelentősége nem csupán a népességszám egyszerű megállapítása, hanem összetételének részletesebb leírása és olyan elemzések, összefüggések feltárása is, amelyekre egy népesség-nyilvántartás nem tud választ adni. A népszámlálást követő tíz évben készülő statisztikai és szociológiai felmérésekhez is – amelyek csupán a lakosság egy kiválasztott részét (mintát) vizsgálják, s így csak becsléseknek tekinthetők – csak egy teljes körű népszámlálás tud megbízható viszonyítási keretet nyújtani.

A pontos adatok ismeretében megalapozottan lehet a gazdasági, az egészségügyi, az oktatási, a szociális és a kulturális fejlesztéseket tervezni és lebonyolítani.

A Magyarországról nyújtott adatok segítségével hatékonyabban pályázhatunk az európai uniós és más nemzetközi támogatásokra.

A magyarországi népszámlálás egy globális program része, általa adunk pontos képet magunkról a szomszédainknak, az Európai Uniónak és az egész világnak.

2. Mióta van népszámlálás?

A történelem során minden fejlett államszervezet igyekezett információt gyűjteni erejéről, teherviselő képességéről. Már az ókorban is fontos volt annak megállapítása, hogy az állam mennyi hadba hívható férfira számíthat, vagy mekkora az adófizetők száma. Emellett az egyes korok állami vezetésének fontos volt tudnia a nagy állami építkezéseknél felhasználható munkaerő nagyságát is.

Magyarországon az első – mai értelemben vett – teljes körű népesség-összeírást az első európai népszámlálás után 28 évvel Mária Terézia rendelte el. Az 1777-ben hozott intézkedés, vagyis a népszámlálás megszervezése és végrehajtása a királynő 1780-ban bekövetkezett halála miatt fiára, II. József-re maradt. Az összeírás 1784 és 1787 között sikeresen lezajlott.

Az első hivatalos magyar népszámlálásra így 1869-ben került sor azután, hogy az akkori kormány az első hivatalos statisztikai szolgálatot a Földművelés-, Ipar- és Kereskedelemügyi Minisztérium kötelékében 1867-ben megalapította. Az új szervezet kiemelt feladata volt egy, az ország egész területére kiterjedő, teljes körű népszámlálás megszervezése, amely – mint azóta minden magyarországi népszámlálás – magában foglalja a lakások számbavételét is.

3. Külföldön hogyan zajlik?

A népszámlálás világprogram. A nemzeti, az európai uniós és a nemzetközi intézményeknek egyaránt szükségük van megbízható információkra a népesség és a lakások számáról, összetételéről. A fogalmak egységes értelmezése, az adatok összehasonlíthatósága nemzetközi igény. A 2010 körüli években végrehajtott népszámlálások ezért egy világprogram részét képezik. A földkerekség egészére nézve az ENSZ Statisztikai Bizottsága dolgozta ki az elveket és ajánlásokat, amelyeket a testület szakértői kellő előkészítést követően, 2008-ban tettek közzé.¹

Az Európai Unió tagállamai még szorosabbra fűzték együttműködésüket a népszámlálás vonatkozásában. 2008-ban európai parlamenti és tanácsi rendelet született a nép- és lakásszámlálásról, amely minden tagállamra kötelező érvényű. E rendelet kimondja, hogy minden tagország azonos évben, először 2011-ben tartja a népszámlálását. A végrehajtás módját nem határozza meg, de az összegyűjtendő adatok körét igen. A tagállamok kötelesek betartani a rendeletben megszabott általános és egyedi minőségi követelményeket is.

4. Ki mindenkit, mi mindent számolnak meg?

Az eszmei időpontra vonatkozóan Magyarország területén számba vesznek minden lakást és minden itt élő természetes személyt. Ez vonatkozik mindazokra a magyar állampolgárokra, akik az ország területén életvitelszerűen élnek, vagy ha külföldön vannak, akkor csak átmenetileg (12 hónapnál rövidebb ideig) tartózkodnak ott. Összeírják még az ország területén 3 hónapnál hosszabb ideig tartózkodó külföldi állampolgárokat és a hontalan személyeket is. Az adatfelvétel során számba vesznek az ország területén minden lakást, lakott üdülőt, egyéb lakóegységet, illetve közösségi éjszakai elhelyezést szolgáló intézményt.

5. A két helyen élőket kétszer írják össze?

Mindenkit ott írunk össze, ahol életvitelszerűen él, ahol a hét nagyobb részében pihen, éjszakáit tölti. Aki pl. munkába, iskolába eljár, és csak hétvégén jár haza: őt a munkahelye szerinti lakóhelyén is összeírjuk, de az állandóra bejelentett lakásán is megkérjük, hogy töltsön ki, vagy töltsenek ki róla személyi kérdőívet, hisz ő is a család része. Így kaphatunk képet a társadalom valós családszerkezetéről. A feldolgozásnál szétválasztjuk a tényleges lakónépességet és az állandó népességet, amely csak be van jelentve valahová, de nem ott lakik. (Ezért is nem jók a regiszterek, mert azokban csak a bejelentettség jelenik meg.)

6. Az országos számlálást csak a Központi Statisztikai Hivatal intézi?

A népszámlálás olyan nagyszabású országos feladat, amelynek lebonyolítása meghaladná a Központi Statisztikai Hivatal lehetőségeit. A KSH felelőssége a népszámlálás előkészítésének és végrehajtásának szakmai irányítása, az elektronikus adatgyűjtés elvégzése, valamint az adatok feldolgozása és közzététele. Az adatgyűjtés területi végrehajtásában azonban a helyi önkormányzatok, jegyzői irodák is nagy szerepet kapnak: ők szervezik – a KSH szakmai szempontjai alapján – a számlálóbiztosokat, valamint gondoskodnak a helyi szintű oktatások megvalósításáról, helyszínről.

7. A népszámlálás előkészítéséhez mennyi időre volt szükség?

Három éven át tartó, nagyon összetett munka kellett az összeírás megszervezéséhez és előkészítéséhez. Ennek során több tízezer válaszadót bevonva három próbafelmérésre is sor került, amelyek tapasztalatai szükségesek voltak a népszámlálás végleges kialakításához.

8. Hány címen végeznek összeírást?

A népszámlálás során várhatóan mintegy 5 millió címet kell fölkeresniük a számlálóbiztosoknak. Emellett természetesen a címmel nem rendelkezőket, például a hajléktalanokat is összeírjuk. Az adatfelvétel a közösségi éjszakai elhelyezést szolgáló intézményekre, intézetekre is kiterjed.

9. Kötelező-e az adatszolgáltatás? Ha valaki megtagadja, mire számíthat?

A népszámlálás végrehajtását az Országgyűlés által elfogadott törvény rendeli el. Az adatszolgáltatás minden kérdésre kötelező, kivételt képeznek ez alól az anyanyelvre, a nemzetiségre, vallásra, egészségi állapotra, fogyatékosagra vonatkozó kérdések, amelyek szenzitív (érzékeny) kérdések, így ezekre a válaszadás önkéntes. Ennek ellenére bízunk abban, hogy a lakosság érti és érzi ezeknek az információknak a társadalmi értékét, és a biztosított adatvédelmi garanciák mellett nem okoz gondot a válaszadás ezekre a kérdésekre sem.

A kötelező adatszolgáltatás megtagadása a törvény szerint szabálysértésnek minősül. Az eljárást a lakcím szerinti település jegyzője indíthatja meg.

10. Mennyi ideig tart egy átlagos családban a kérdőívek megválaszolása?

Egy átlagos – 2-3 fős – családban a kérdőívek kitöltése mintegy 25–30 percig tart.

11. Az adatszolgáltató milyen válaszadási módok közül választhat?

Az adatszolgáltatók háromféle lehetőség közül választhatnak: saját maguk interneten keresztül válaszolhatnak, esetleg papír kérdőívet töltenek ki, vagy a számlálóbiztos közreműködésével adják meg a válaszokat. Azt reméljük, hogy az önköltési válaszlehetőségek megnyitása még inkább növeli a felvétellel kapcsolatos bizalmat. A számlálóbiztosok már szeptember végén minden háztartásba eljuttatják az adatfelvételi csomagot, amely tartalmazza a lakás- és a személyi kérdőív egy-egy példányát, egy tájékoztató levelet, valamint a lakáskérdőíven szerepelnek az internetes kitöltéshez szükséges azonosítók. Az internetes kapu október 16-ig lesz nyitva, és ugyanezen időpontig lesz lehetőség a papír kérdőívek önálló kitöltésére is. Október 1-jétől kezdve a számlálóbiztosok is felkeresik a háztartásokat, hogy megtudják, kik szeretnék a kérdőíveket papíron kitölteni vagy a kérdésekre helyben, a kérdezőnek válaszolni. Október 16. után már csak a számlálóbiztosok segítségével lehet adatot szolgáltatni.

12. Miért jó, hogy interneten is meg lehet válaszolni a kérdőíveket?

A hazai népszámlálás történetében először nyílik mód a kérdőív internetes kitöltésére. Az online módszer kidolgozására részben az adatszolgáltatói terhek csökkentése, részben a gyors és költségtakarékos feldolgozás érdekében volt szükség. Az internetes kitöltés előnye, hogy nincs meghatározott helyszínhez és időhöz kötve: október 1. és 16. között bárki, bárhol, bármikor megkezdheti és abbahagyhatja, ha később szeretné befejezni. Emellett az elektronikus kérdőív segítő útmutatásai is könnyítik a válaszadást.

13. Hogyan történik az internetes válaszadás?

A kérdőívek elektronikus úton történő kitöltéséhez szükséges egyedi azonosító kódokat 2011. október 1-jéig minden címre eljuttatják a számlálóbiztosok. A kódok segítségével a megkérdezett a saját háztartására vonatkozó lakás- és személyi kérdőívek online kitöltését könnyedén el tudja végezni, a programba beépített magyarázatok pedig segítik a kérdések helyes megválaszolását. Ha egy háztartás az online kitöltés mellett dönt, valamennyi ott élőről így kell megválaszolni a kérdőíveket!

14. Kinek kell megválaszolni a kérdéseket?

A lakáskérdőívet a lakásban élő felnőtt korú személy válaszolhatja meg, a személyi kérdőíveket pedig lehetőleg az a személy, akiről a kérdőívet kitöltik. Előfordulhat, hogy valaki helyett a vele egy lakásban élő másik felnőtt válaszolja meg a kérdéseket, de csak akkor, ha pontosan ismeri az adatait. A gyermek adatait mindig a szülő adja meg.

15. Kellenek-e a személyes dokumentumok a kérdések megválaszolásához?

A népszámlálásnál a válaszadás bevalláson alapul, az adatszolgáltatók által adott válaszokat ellenőrzés nélkül el kell fogadni, de fel kell hívni a válaszadó figyelmét, hogy a törvény szerint a valóságnak megfelelő adatokat kell közölnie. Dokumentumok bemutatását a számlálóbiztos nem kérheti, ám javasolhatja az adatszolgáltatónak, hogy egy-egy kérdés (dátumok, foglalkozás, iskolázottság stb.) pontosabb megválaszolásához igazolványt, bizonyítványt használjon.

16. Hogyan óvják az adataimat?

A népszámlálás a teljes lakosságot érintő, kötelezően elrendelt, törvényben meghatározott adatkörökre kiterjedő adatgyűjtés. Kiemelkedően fontos tehát, hogy a népszámlálás teljes folyamatában a magánélet, illetve a személyes adatok védelméhez fűződő jogok kellőképpen érvényesüljenek, illetve csak a legszükségesebb mértékben korlátozzák azokat.

Az adatvédelmi követelmények a népszámlálás minden területén megjelennek. A népszámlálásról szóló törvény biztosítja, hogy a népszámlálás során felvett adatok a későbbiekben ne legyenek összekapcsolhatóak az adatszolgáltatókkal. A népszámlálási kérdőívek kitöltésére a törvény több lehetőséget is biztosít az

adatszolgáltatóknak, amelyek közül az érintett választhat, ezáltal ő maga dönt arról, hogy személyes adatai védelme szempontjából melyiket tartja a számára legmegfelelőbbnek.

A népszámlálásban résztvevőket szigorú titoktartás köti. A kitöltött népszámlálási kérdőívek összegyűjtése, feldolgozása szigorú rendben történik. A népszámlálás célja, hogy a lakások és a népesség összetételéről, legfontosabb jellemzőiről kapjunk információt, éppen ezért a népszámlálási kérdőíven nem szerepel a válaszadó neve.

Az internetes kitöltést az adatszolgáltatók az egyedi azonosítók és belépőkódok segítségével teljesíthetik, amely garantálja, hogy illetéktelen személyek ne férhessenek hozzá az adatokhoz. A papír kérdőívek a megyei népszámlálási irodákból – a biztonságos szállítási követelményeknek megfelelően – közvetlenül az adatfeldolgozás helyszínére kerülnek.

A feldolgozást követően a címetek és a népszámlálási adatállományt a KSH egymástól elkülönítetten tárolja. Az adatbevittelt követően a papír kérdőíveket megsemmisítjük, a keletkezett papír hulladék pedig újrafelhasználásra kerül. A felhasználók számára történő adatkiadások, a kiadványok, tájékoztatási célt szolgáló adatbázisok előállítását a legszigorúbb adatvédelmi szabályoknak megfelelően zajlik. Az adatközlés statisztikai összesítések formájában történik.

17. Egyeztette a KSH az adatvédelmi biztossal a kérdőív tartalmát?

Igen, a kérdőív véglegesítését többszöri konzultáció előzte meg, nem csak az adatvédelmi biztossal, hanem számos szakmai, társadalmi, érdekképviseleti és civil szervezettel is.

Az adatvédelmi biztos a népszámlálásban részt vevő szervektől független ellenőrző szervként mindvégig ellenőrzi, hogy a KSH betartja-e az adatvédelmi, adatbiztonsági törvényi előírásokat, figyelemmel kíséri a népszámlálásra vonatkozó szabályok érvényesülését, szükség esetén állásfoglalást ad ki a népszámlálás adatvédelmi követelményeiről, és kivizsgálja a hozzá benyújtott adatvédelmi tárgyú panaszokat is.

18. Ki, milyen szerv kaphatja meg a népszámlálás részletesebb adatait, amelyek nem jelennek meg az egyes kiadványokban?

Törvény deklarálja a statisztikai adatgyűjtések eredményeinek nyilvánosságát, részletesebb adatok is csak összesített, feldolgozott formában kérhetők. Egyedi azonosításra alkalmas adatokat a KSH senki és semmilyen intézmény számára nem ad meg.

A statisztikai törvény értelmében a KSH egyedi, a válaszadó személyét felfedő adatot semmilyen szervnek nem adhat át. A kérdőíven nem szerepel név, és az azonosító adatokat, így a lakcímet a feldolgozás után/során teljesen külön adatbázisban kezelik. Az adatfeldolgozás után a papír alapú kérdőívek megsemmisítésre kerülnek.

19. Mi lesz a kérdőívekkel a népszámlálás után?

A nemzetközi gyakorlatban a kérdőívek megőrzésére és megsemmisítésére is van példa. Vannak országok, ahol évtizedeken át tárolják a népszámlálási összeíróíveket (például az Egyesült Államokban), míg több országban azonnal megsemmisítik azokat a feldolgozás után (így Oroszországban). A 2011. évi magyarországi népszámlálás adatainak feldolgozása után – a korábbi hazai gyakorlatot folytatva – a kérdőíveket környezetbarát módon megsemmisítik.

20. Mikor és hol jelennek meg majd a népszámlálási adatok?

A népszámlálás lebonyolítását követően nagyon rövid időn belül (2012. március végén) megjelenik néhány alapvető információ, amely leginkább érdeklődésre tarthat számot, így előzetes adatok arról, hogy hányan vagyunk, hány lakásban élünk. Az eredmények többségének közzétételére 2012. év végén kerül sor. Az Európai Unió felé is meghatározott adatszolgáltatási kötelezettségünk van, amelynek az adatfelvételt követően 27 hónapon belül kell eleget tennünk.

A szakmai és a laikus nyilvánosság az elemzéseket a KSH internetes honlapján olvashatja majd (www.ksh.hu).

21. Hányan végzik a népszámlálást? Hogyan választják ki a számlálóbiztosokat?

Összesen mintegy 50 ezer közreműködőre van szükség a népszámlálás lebonyolításához. Köztük legtöbben számlálóbiztosok, közel 40 000 fő. Az ő munkájukat mintegy 8000 felülvizsgáló és 400 területfelelős irányítja, ellenőrzi.

A számlálóbiztosokat a KSH szakmai szempontjai alapján választják ki a települési népszámlálási felelősök. Csak az a számlálóbiztos végezhet népszámlálást, aki részt vett az oktatáson, és ellenőrző feladatok megválaszolásával is bizonyította tudását. Csak aki megfelelő minősítést szerzett, és erről tanúsítványt is kapott, azzal kötnek szerződést a jegyzők.

22. Hogyan azonosítható a számlálóbiztos személye?

Az adatszolgáltató a számára eljuttatott borítékon előre megkapja az őt felkereső számlálóbiztos nevét és népszámlálási igazolványának azonosítószámát, így a becsöngető számlálóbiztos azonosítani tudja, de kérheti tőle, hogy igazolja magát személyét azonosító igazolvánnyal is. Ha megváltozna a számlálóbiztos személye, arról a lakók tájékoztatást kapnak (értesítőlevélen vagy a házban kihelyezett plakáton). Az összeíró nevét, illetve az esetleges változást a népszámlálás időszakában működő információs telefonvonalon (zöld számon) is ellenőrizni lehet.

23. A hajléktalanok, lakással nem rendelkezők összeírása milyen módon történik? Egyáltalán összeírják őket?

Természetesen a hajléktalan személyeket is összeírják. Egy részük elérhető lesz a hajléktalanszállásokon, illetve a hajléktalanokat ellátó szociális intézményekben,

másokat az önkormányzatok szociális munkásai, illetve karitatív szervezetek munkatársai bevonásával igyekszünk minél teljesebb számban összeírni.

24. Hogy kapják meg és válaszolhatják meg a külföldön tartózkodók a kérdőíveket?

Csak azokat kell összeírni, akik egy évnél rövidebb ideig tartózkodnak külföldön. Ők is az itthoni címükön kapják meg a kérdőíveket. Ha valamelyik családtagjuk itt él, akkor ő válaszolhatja meg a kérdéseket, vagy elküldheti az érintettnek a kérdőívet. De a legegyszerűbb a külföldön tartózkodónak az internet használata, ami bármelyik országból elérhető. A www.nepszamlalas.hu oldalon kapnak majd tájékoztatást arról, hogyan tehetnek eleget adatszolgáltatási kötelezettségüknek. Ehhez egy megadott e-mail címre kell bejelentkezni, ahol egy személyes belépési kódot kapnak, és annak használatával tölthetik ki külföldről bárhonnán a kérdőívet.

A KSH is fölveszi a kapcsolatot számos külföldi magyar szervezettel, külföldi magyar képviselőkkel, internetes oldallal, és közösségi oldalakon (pl. Facebook) keresztül is igyekszik elérni a külföldön tartózkodó magyarokat.

25. Hogyan tudnak válaszolni a hazánkban élő, magyarul nem beszélő személyek?

A kérdőívek a Magyarországon élő nemzetiségek nyelvén, valamint angol, orosz, francia és kínai nyelven, de csak nem kitölthető formában megtalálhatók a www.nepszamlalas.hu oldalon, valamint ugyanitt további információkhoz juthat a válaszadó a népszámlálással kapcsolatban magyar és angol nyelven. A kérdőíveket – ahogy valamennyi adatszolgáltató, így a nem magyarul beszélők is – október 16-ig kitölthetik interneten is a www.enepszamlalas.hu oldalon angol nyelven. A belépéshez szükséges kódot ők is előzetesen megkapják a számlálóbiztosuktól az adatszolgáltatói borítékban.

Ha valaki nem interneten szeretné megválaszolni a kérdéseket, akkor a számlálóbiztos átad számára megfelelő nyelvű papír kérdőívet. A válaszadásra azonban csak a magyar nyelvű papír kérdőíven van lehetőség.

Ha a számlálóbiztos beszél idegen nyelven, lehetőség van arra is, hogy az adatszolgáltató a kérdésekre közvetlenül neki válaszoljon.